

משעורה

משמחת הנישואין של
הרה"ת **יהודה ומושקא מלכה** שיחיו **ליפש**
י"ב תמוז תשפ"א

תשורה

יומנים / מכתבים / הנחות

אב וסב החתן מקבלים דולר מידו הקי של כ"ק אד"ש מה"מ
יחידות לחו"כ תשרי תנש"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

כל הזכויות שמורות ©

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול אשר הגיענו ליום הזה, יום שמחת כלולותינו, בחג הגאולה, יום השלישי, שנים עשר ימים לחודש תמוז ה'תשפ"א – תהא שנת פלאות אראנו.

התודה והברכה לכל ידידנו ומכרינו אשר הואילו לבוא מקרוב ומרחוק ליטול חלק בשמחתנו ולברכינו בברכת מזל-טוב. הא-ל הטוב הוא יתברך, יברך אתכם ואת בני ביתכם שיחיו, בתוך כלל אחינו בני ישראל, בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ואי"ה נשיב לכם כגמולכם הטוב, ובשמחתכם נשמח גם אנו.

לזכרון טוב ליום כלולותינו, הננו בזה לכבדכם בתשורה זו שלפניכם, על פי המנהג הנפוץ בזמן האחרון, יסודתו בהררי קודש – תשורת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ לרגל חתונת כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח.

תשורה זו כוללת חלק מיומנים, מכתבים משפחתיים פנימיים, רשימות והנחות שכתב אבי החתן בזמן הסתופפות בצל בית חיינו, הן בעת ביקוריו כבחור ישיבה בארה"ק, ובפרט בשנת ה'קבוצה' שלו – תהא זו שנת משיח. חלק ממכתביו שנמצאו לפני החתונה.

השתדלנו לשמור על לשונם המקורית של הכתבים, על מנת לשמר את הניחוח האוטנטי והלבבי ולהגישם כפי שהם, ולמעט עריכה קלה הם מובאים כאן כפי שנכתבו בשעתם.

דברים אלו מתפרסמים כאן לראשונה. ויהי רצון שיעוררו את חום ההתקשרות לכ"ק אד"ש מה"מ.

בקשר עם חג הגאולה י"ב-י"ג תמוז, מובאת בראשית התשורה שיחת כ"ק אד"ש מה"מ אודות הכרזתו של בעל הגאולה "לאלתר לגאולה", ועל החובה לדאוג לכך שכל יהודי באשר הוא ידע אודות חג הגאולה.

תודתנו נתונה בזו לכל אשר סייע לעריכת התשורה, ובפרט לאח החתן, התמים שלום דובער שי' ליפּש, לגיס החתן הרה"ת ר' מנחם מענדל שי' הכהן כהן, לתמים יוסף חיים שי' ערד והת' שלום דובער שי' הרשקופ.

הא-ל הטוב הוא יתברך, יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית - שנזכה תיכף ומיד ממש ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם", בהתגלותו המיידית של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממ"ש. ונכריז לפניו:

יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד !

מוקריהם ומכבדיהם

הרב נועם
שלומית איידל
דקל
יקנעם

הרב אורי מרדכי
שרה שפרה
ליפּש
בני ברק

דבר מלכות

- חג הגאולה -

דבר מלכות

ב"ניו־יורק" יכולים למצוא יהודים שלא שמעו מעולם אודות סיפור הגאולה של נשיא דורנו

ישנם כאלו שמעולם לא שמעו אודות סיפור הגאולה של נשיא דורנו, ופשיטא שלא הי' להם שום קשר אישי עם פרשת המאסר והגאולה. — נמצאים הם בקצו־תבל בגשמיות, וכתוצאה מזה — גם ברוחניות, ולא שמעו מאומה אודות סיפור הגאולה! יתירה מזה: לא צריכים לחפש בקצו־תבל, שכן, גם ב"ניו־יורק" עצמה יכולים למצוא יהודים שלא שמעו מעולם אודות סיפור הגאולה של נשיא דורנו... ואי־אפשר לבוא אליהם בטענה כזו

ע"פ האמור לעיל, מובן, שבעמדנו בשבת מברכים מנחם־אב (לאחרי הניתנת־כח גאולת נשיא דורנו בחודש תמוז), ובפרט בשנה זו שקביעותו בפרשת פינחס — הרי עיקר העבודה היא בענין הגאולה. כלומר, להוסיף בכל עניני העבודה שתכליתן ומטרתן לקרב ולמהר עור יותר את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שתהי' תיכף ומיד, "לאלתר לגאולה", ויתירה מזה — "נאו",

אמנם, כאן באים אלו אשר "תואנה הם מבקשים", וטוענים: הכרזה זו — "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה" — היתה לפני כו"כ שנים, ואעפ"כ "עדיין לא בא", וא"כ, הפירוש ד"לאלתר לגאולה" אינו מוכרח להיות באופן דתיכף ומיד ממש!

ובכן. טענה זו היא טענתו של ה"מלך זקן וכסיל", וכל אלו שטוענים טענה זו — הם "שלוחיו" של ה"מלך זקן וכסיל" אשר מתלבש בדבריהם... ועאכו"כ כאשר טוענים זאת מתוך "געשמאק", רחמנא ליצלן — שאז, ה"חורבן" ד"עולם קטן זה האדם" הוא באופן חמור ביותר!

"לאלתר לגאולה" פירושו — תיכף ומיד ממש, ופשיטא, שזו היתה כוונתו של נשיא דורנו בהכריזו בשעתו "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", אלא שבעוונותינו הרבים לא זכינו לכך...

ולכן, גם לאחרי שעברה שנה שלימה מאז שהכריז נשיא דורנו "לאלתר לתשובה

לאלתר לגאולה", ועדיין לא בא — המשיך להכריז ולפרסם שצריך להיות "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", וכן המשיך להכריז לאחרי שעברו כמה שנים, ובהדגשה — "לאלתר" ממש!

וכמו כן בימינו אלו — מכריזים "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", "משיח נאור", תיכף ומיד ממש.

ולאלו הטוענים שבהקדמה לזה צריך להיות ענין התשובה, "לאלתר לתשובה (ועי"ז) לאלתר לגאולה" — הרי המענה לזה כפשטות:

עבודת התשובה — אינה עבודה הדורשת משך זמן כו', אלא כדברי הזהר: "בשעתא חדא וברגע חדא". ברגע כמימרא!

. . ונמצא, שהענין ד"לאלתר לתשובה" אינו מעכב כלל וכלל שתהי' הגאולה תיכף ומיד, "לאלתר לגאולה" — שהרי בכל מעמד ומצב יכול להרהר תשובה בשעתא חדא וברגע חדא, ואין שום הגבלה בדבר — אפילו לפני נטילת ידים, ע"ד אמירת "מורה אני" [ותירה מזה: באמירת "מודה אני", ישנם כמה תיבות וכמה פרטים כו', משא"כ הרהור תשובה. שיכול להיות ברגע כמימרא ממש], ואז — נעשה הענין ד"לאלתר לגאולה", תיכף ומיד ממש!

אמנם, עדיין יכול לטעון שענין זה אינו אלא בנוגע לעצמו בלבד. ומה שייך זה לפעולת הגאולה בעולם כולו?!

ובכן, ישנו פס"ד מפורש ברמב"ם שע"י "מצוה אחת". במעשה, בדיבור ואפילו במחשבה, "הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה"!

בהיותו "בעל-נגלה" — הנה בשמעו שזהו פס"ד ברמב"ם, הרי אף שאינו מבין זאת, ייש לו קושיות כו', מ"מ, אין לו ברירה אלא "לקבל" את דברי הרמב"ם! ...

ובכלל, עליו לדעת שקושיות אלו הם מ"סטרא דרע", כלומר, לא מ"עץ הדעת", שכן, אף שנקרא "אילנא דטוב ורע" ("עץ הדעת טוב ורע") — אין זה אלא "מצד הקליפות הנאחזות בו", אבל הוא עצמו, בחי' מלכות דאצילות, ש"כולה חיים וטוב", ולא עוד, אלא שמתחבר עם "עץ החיים", ובלשון הכתוב: "ועשיתים לעץ אחד"; אמנם, קושיות אלו — הם "מסטרא דרע" ממש.

. . ובהדגשה — שענין זה שייך לכאו"א מישראל, כדברי בעל הגאולה במכתבו הידוע: "לא אותי בלבד גאל הקב"ה כו' כי אם גם את כל כו' וגם את אשר בשם ישראל יכונה".

ישנם כאלו שמעולם לא שמעו אודות סיפור הגאולה של נשיא דורנו, ופשיטא שלא הי' להם שום קשר אישי עם פרשת המאסר והגאולה. — נמצאים הם בקצוית-תבל

בגשמיות, וכתוצאה מזה — גם ברוחניות, ולא שמעו מאומה אודות סיפור הגאולה ! יתירה מזה : לא צריכים לחפש בקצויתבל, שכך, גם ב"ניו־יורק" עצמה יכולים למצוא יהודים שלא שמעו מעולם אודות סיפור הגאולה של נשיא דורנו... ואי־אפשר לבוא אליהם בטענה כו' — להיותם "תינוקות שנישבו". ובכך, גם יהודים אלו יש להם שייכות לימי הגאולה, שכך, גם הם נגאלו בגאולה זו ; צריכים רק לספר להם על כך !

. . והנה, כשם שבנוגע לנס שנעשה לאביו חייבים לברך גם אלו שנולדו לאחרי שאירע הנס, "הם ובניהם עד סוף כל הדורות", הרי מובן, שכך הוא גם בנוגע לנס שנעשה לרבו, שגם כאשר נעשה תלמידו לאחרי שאירע הנס — חייב לברך.

ומכיון שכך, הרי גם אלו שעד עתה לא הי' להם קשר ושייכות — באופן גלוי — עם בעל הגאולה, ועד שלא שמעו מאומה אודות גאולתו, יש להם עצה פשוטה ביותר :

מכאן ולהבא יהיו תלמידיו של בעל הגאולה, ע"י ההליכה בדרכיו כו', ואז — יש להם שייכות גלוי' עם גאולתו של רבם, לא פחות מאשר אותו תלמיד שישב במאסר עם בעל המאסר והגאולה ונגאל עמו, אשר גם הוא מברך תחילה על גאולת רבו, מכיון שגאולת רבו חשובה ונוגעת לו יותר מאשר גאולת עצמו.

(התוועדויות תשמ"ה ח"ה עמ' 2622 ואילך)

שנת תש"מ

- יומן -

לפנינו יומנים ומכתבים שרשם אבי החתן מסוף
חודש סיון וראשית חודש תמוז תש"מ. ביומנים אלו
ניכר הפירוט והדקדוק הרב בכל תנועה ותנועה של
כ"ק אד"ש מה"מ - שאינה נשכחת לעד.

סיון תש"מ

יום ה', כ"ח סיון:

הרבי הגיע ל-770 בעשר וחצי ונכנס מיד לחדר. יצא אחרי כשתי דקות עם הגרטל בידו וחילק מטבעות לילדים. כמדומני שלכמה מהם הסתובב ונתן עוד פעם (דהיינו שנתן להם, המשיך לחלק, ועוד פעם נתן להם). היה לבוש במעיל חורף.

נתן מטבע לצדקה והוציא מכיסו עוד מטבע ושם. נכנס לחדר וחגר את האבנט.

כשנכנס הסתכל על כמה אנשים ועלי מספר פעמים

קרה"ת. החזיק חומש [שיש בו את כל החמשה חומשי תורה] ודפדף בו כמ"פ. בראשון הרבי הסתכל בפר' שלח. אינני זוכר אם הסתכל גם ברש"י או לא. אחרי הברכות, עוד לפני שהספיקו לקרוא לשני, הרבי הפך לשמות ב', הסתכל ברש"י והפך דף. קראו ללוי - הרים את עיניו הקדושות והוריד חזרה.

עיין ברש"י שמות ג' (בפר' שמות) בברכות ורוב קריאת התורה. בשני פ' בהעלותך הפך לתצווה, ויקרא, ועוד הפעם בהעלותך. אחרי הברכות הרים את עיניו הקדושות הביט בקורא והורידן חזרה.

יעמוד אדונינו מורינו ורבינו בהרב לוי יצחק. הסתכל עוד הפעם בחומש כפחות משני, סגרו והלך לספר. חיכה לכמה שאמרו "הגומל".

הגבהה - הרבי הסתכל בספר התורה, הוריד עיניו עוד הפעם והסתכל עלי.

הלך למקומו, בדרך תפס את הפרוכת בצד ימין.

חזר למקומו ואמר פרק ע"ט-פ'. שם את אצבעו באמצע, הרים ושם חזרה.

"יהללו" - הרבי המשיך לומר תהלים. לאחר הכנסת הספר חזר לחדרו.

בצהריים נסע ל"אהל" וחזר בשעה 9:15. כבר מרחוק עוד לפני שראיתי את המכונית שמעתי את הבחורים אומרים "הרבי מגיע". הרבה מאוד מהבחורים ירדו ועמדו ליד הגדר שמול המזכירות (לכיוון הכביש).

הרבי ישב מקדימה בסרטוק משי, נעלי גומי בצבע חום חזק עם סוליה לבנה. בידו שק שהיו בו הרבה ניירות (כנראה פ"ג).

הסירטוק למטה בצד שמאל הי' כאילו מקומט, בצד ימין התרומם הרבה מהשק שהי' לו ביד, וככה הרבי הלך ודי הרבה מההליכה הסתכל עלי עוד הפעם, נפל עלי פחד גדול.

נכנס, ואחרי שניות בודדות כל הבחורים התחילו להיכנס לזאל הקטן לתפלה. הרבי נכנס לחדרו הקדוש וכולם נכנסו למנחה.

אחרי 7 דקות הרבי יצא עם הסירטוק והנעלים הרגילים (לא משי), האבנט ביד ונתן לשני ילדים צדקה. לשלוש נשים שהיו שם הסתכל עליהם ונענע להם בראשו. הכניס

מטבע לצדקה ונכנס לחדר עם הסידור בידו, הרב חדקוב מיד סגר את הדלת. הרבי נעמד להתפלל בצמוד לדלת הסגורה [מבחוץ אי אפשר לפותחה בעת התפלה].

לפני שהרבי חגר את ההאבנט סידר את הקצוות, חגר וסבכו קצת. התחילו "אשרי" והרבי "וידבר". בקדיש עוד הי' באמצע "קטורת". אחרי הקדיש עשה שלוש פסיעות אחורה נעמד דום הסתכל על רגליו אם הם ישרות והזיז מעט מאוד את רגלו השמאלית.

כל שמו"ע עמד כפוף מעט ונשען על רגל שמאל, יד ימין היתה על השולחן. בערך ב"ולמלשינים" [כך נראה לי] הזיזה והחזיק בצד השולחן ממזרח. ב"מודים" הרימה מעט בצורת אגרוף ושמה על השולחן.

לפני "עושה שלום" התיישר, לקח את הסידור ביד ופסע שלוש פסיעות אחורה. ב"עושה" לימין, "שלום" לשמאל, ועל כל ישראל באמצע.

הש"ץ התחיל והרבי המשיך לומר וגמר כמעט ב"מגן אברהם". חזר למקומו ב"מחי המתים".

אחרי "קדושה", ב"אתה חונן" הרים את עיניו והסתכל לצד דרום על חלק מהקהל, המשיך עד כמעט דרומית מערבית וחזר לדרומית מזרחית.

הסתכל זמן ממושך על מישהו (איני יודע מי וכנראה שגם הבחורים לא יודעים מי) התיישב עם הגב למזרח, נשען חזק על יד ימינו והסתכל בסידור. קם ב"אישי ישראל

**אד"ש הרים את ראשו
ומיד הופסקה השירה
ואד"ש אמר בחיוך:
אחרי שיחה כזאת
יותר טוב לשיר "הנה
מה טוב.."**

ותפילתם". היה לבוש במעיל חורף.

בחלק מ"מודים דרבנן" הרבי הי' כפוף, ובחלקו זקוף. התיישב חזרה, ובקדיש נעמד תוך כדי אמירת ה"אמן" הראשון.

תחנון - שוב עמד כפוף, עם יד ימין קמוצה. נשען על רגל שמאל ולחץ חזק את השולחן בימין.

"רחום וחנון חטאנו" - פה היכה ככתחננון - "לפניך רחם עלינו והושיענו" בעמידה. השאר עד הקדיש בישיבה.

נעמד ב"אמן יהא שמיה רבה". "עלינו" ירק לצד, דרך על זה ברגל שמאל וניגב את הפה ביד ימין, הוציא ממתטה וניגב את הפה והשפם, ישר מעט את זקנו והחזירה לכיס.

נשאר עד אחרי המשניות. פתח את הדלת ונכנס לחדרו (את הדלת של ג"ע התחתון המזכיר פתח עוד קודם). ר' לייבל גרונו הרים את השרשרת שתפסה הדלת ובמילא היא התחלה להסגר לאט לאט, הספקתי עוד לראות שהרבי נכנס לחדר.

יום שבק"פ קרה, אדר"ח תמוז:

בשעה 10 הרבי נכנס לאולם. כל התפילה החזיק את הארבע כנפות של הטלית, לפעמים היה נשמת אחד והרבי החזירו חזרה על הסטנדר.

קירב מאחור את שני הכפתורים של הסירטוק, הארבע כנפות ירדו ולקח מימין אחר וקדימה, ומשמאל אחר וקדימה והרימם ושם על הסטנדר.

הכניס בין האצבעות, סיבב הוציא הכניס, ופתאום עזב וחוזר חלילה.

ההפטרה מאוד בשקט, ג"כ הברכות הי' מאוד בשקט (הייתי בשעת קריאת מפטיר וההפטרה כמטר וחצי מהבימה, והי' קשה מאוד לשמוע).

אחרי התפילה הגבאי הכריז שבאחת וחצי תהי' התועודות. ב-45:12 התפוצצה מנורה בדיוק מעל המקום של אד"ש ומיהרו מאוד והספיקו לנקות את הרצפה הכסא והמפה.

בדיוק ב-30:1 נכנס אד"ש.

בשיחה השני' כבה בחלק המערבי של ביהכנ"ס המנורות ונדלק אחרי מספר דקות. אד"ש הסתכל ואמר: "ס'איז מאך צו פיל קונצים" [- זה עושה יותר מידי קונצים].

הרב ח. נרדם לכמה שניות ואד"ש הסתכל אליו והמשיך בדיבורו, וחזר להסתכל אל הקהל כאילו לא קרה כלום. הרב ח. התעורר [כך זה תמיד. אם הרב ח. נרדם הרבי מסתכל עליו וממשיך בשיחה, והוא מיד מתעורר].

באותה שיחה דיבר אד"ש על קרח, שבעצם הוא רצה דברים טובים, שכל עם ישראל יהיו כהנים גדולים, ולכן הפרשה נקראת על שמו. אחרי השיחה התחילו לשיר "וכל קרני...". אד"ש הרים את ראשו ומיד הופסקה השירה ואד"ש אמר בחיוך: אחרי שיחה כזאת יותר טוב לשיר "הנה מה טוב.."

כשגמרו לשיר אמר את המילה - "מאמר" ומיד התחילו לשיר את הניגון מרוסטוב. המאמר הי' קצר מאוד, ד"ה "השמים כסאי והארץ הדום רגלי אי זה בית תבנו לי ואיזה מקום מנוחתי".

בשיחה השלישית הרבי אמר - בשביל מה קרח הי' צריך כל כך הרבה כסף, מילא היום אם יושב במנהטן ומזמין לו איזה קאדילק או וולוו, וכסא הוא מזמין מהונג קונג שהרי במהנטן לכולם יש והוא צריך משהו מיוחד, אבל אצל קרח זה לא הי'. ואמר שהי' צריך את הכסף לביהמ"ק.

אחרי השיחה התפללו מנחה. אחרי מנחה נכנס לחדרו. מעריב התפללו למעלה והדלת נשארה פתוחה, סימן שעוד מעט יצא אד"ש לנסוע הביתה. ואכן אחרי מספר דקות יצא עם מעיל חורף מעל הסירטוק (על אף שהי' כלל וכלל לא קר, אפי' נטה לחם) (לא אותו סירטוק שאיתו חזר מהאוהל). אמרו לי שתמיד כשהרבי יוצא עם משי לרחוב לובש מעליו מעיל חורף.

יום א', בדר"ח תמוז:

כשנכנס אמר למישהו שחיכה שם (בלי זקן) בלה"ק "ברוך בואך" (נ"א "שלום בואך").

קרה"ת הקשיב מתוך חומש (על אף שיש בסידור קריאה לר"ח). לרביעי "יעמוד אדונינו וכו'" והלך. לאחר הגבה סגר את החומש ואמר פרק ע"ט-פ'. בדף של פ' לחץ חזק באמצע עם האצבע האמצעית (אמה). לאחר הכנסת הספר חזר לחדרו.

למנחה באו הרבה אבות ואמהות עם ילדים, ואד"ש חילק לכולם מטבעות לצדקה. הי' ילדים שהראה להם באצבעו איפה הקופה ורמז להם שיכניסו שם.

שם את ידו על המזוזה, והבחין שיש אבא שמחזיק את בנו עם היד מושטת לקבל צדקה שאל - מה זה והמזכיר אמר שהוא לא קיבל. הוציא שני מטבעות, נתן לתינוק ולעוד ילד שעמד שם הושיט שיקח, והילד אמר שהוא כבר קיבל אז אד"ש שם את המטבע בקופה. עשה לילדים שלום בידו.

שם את ידו על המזוזה ונכנס. סידר את האבנט שיהי' ישר והרב חדקוב סגר את הדלת. בקדיש עדיין היה הסידור פתוח בקטורת ולאחר הקדיש עשה שלוש פסיעות אחורה

יום ראשון ג' תמוז תש"מ
 ה'י"ז אחי שמרנו ביום דקות ארבע רב"ש גבעתיים
 רב"ק ישר לקופה זמן שני עבודות (היחידה שהיא מל"ו
 אבנ"ט) אח"כ רב"ש לקופה, הו"ש"ק אבנ"ט עוד כסדר ונתן
 ל"ה"ר שה"ז תפ"ס"ן אבנ"ט (ה' אחי גר-יחידה) נתן לו את
 המטבח בשני וסימן לו ביד רב"ש לקופה, לאמר שהיא
 אלא את המטבח, תש"ח כס"מ"ק אבנ"ט אמרנו.

יומן מיום ג' תמוז כפי שנכתב בשעתו - בשנת תש"מ: " . . משיח הסתובב
 ונכנס לחדרו . . "

והמשיך לומר. חזר והי' נראה שהמשיך לומר קטורת ואשרי. לאחר כשתי שניות
 התחיל שמו"ע.

בחזרת הש"ץ הרים קצת את העניבה כלפי חוץ, ישב ונשען על ידו. לאחר התפילה
 חזר לחדרו.

יום ב', ב' תמוז:

הצלחתי לשים לרבי תהלים נברך כלל, כשהרבי לא מתפלל עם הקהל, אחרי קרה"ת
 חזר למקומו וממתין עד שיחזירו את הס"ת לארון הקודש. בזמן זה הוא אומר תהלים,
 את הפרק שלו ושל הרבנית].

היה חתן ולא אמרו תחנון.

אד"ש הגיע מהבית כשאחזו בתחילת הקדיש שאחר שמו"ע ונכנס לחדרו. כבר בגמר
 הקדיש נכנס לביהמ"ד ואמר את "ויהי בנסוע הארון" ותוך כדי כך חגר את האבנט.

קראו לאד"ש לשלישי ואחרי הגבה וגלילה חזר למקומו. סגר את החומש לקח את
 התהילים ואמר פרקים ע"ט-פ'. התחיל עוד הפעם ע"ט ואחרי הקדיש אמר ג"כ פ' עוד
 הפעם. כל פעם בפרק פ' שם את היד באמצע התהלים ובע"ט לא. למנחה לא יצא.

חתן נכנס עם משפחתו ליחידות.

למעריב אד"ש יצא בשלוש דקות לפני 10 מפני שהי' חופה. כשיצא אמר לכמה
 אנשים בשמחה שלום, והי' יהודי עם זקן מלא שניגש לאד"ש ואמר לו שלום, אד"ש
 ענה בשמחה.

ב"עלינו לשבח.. לריק" ביד שמאל כסה את הזקן, בימין מעל הפה, ירק ודרך ברגל שמאל.

יום ג', ג' תמוז:

הגיע כ-20 דקות אחרי שגמרו התפילה בשעה 10:22. היה לבוש במעיל חורף, ואמרו שהוא הגיע עם מעיל משי. הלך ישר לקופה עם שני מטבעות (הבחנתי שהוא בלי אבנט) אחת הכניס לקופה, המשיך ללכת עוד פסיעה ונתן לילד שהי' עם תפילין וכובע (הי' אחרי בר מצוה), נתן לו את המטבע השני וסימן לו ביד שיכניס לקופה. לאחר שהוא שלשל את המטבע, משיח הסתובב ונכנס לחדרו.

בצהריים נסע לאוהל וחזר אחרי 9. מנחה ב-9:30. מעריב ב-9:50. בעלינו לשבח כיסה את הזקן בשמאל, את פיו בימין, ירק ודרך על זה בשמאל. (הבחנתי במשך הזמן שכל יום ככה זה, ולכן לא אמשיך לכתוב עוד על היריקה - רק אם אראה שינוי).

יום ד', ד' תמוז:

הגיע ב-10:05. פנה לצד שמאל (של עצמו), הלך לעבר ר' חיים ליברמן ודיבר איתו כשתיים וחצי דקות. [שמעתי מגיסי, שליברמן רצה לדבר עם הרבי משהו על הספרים של הרבי הריי"ץ, והרבי הביט בו ולא ענה].
למנחה לא יצא.

יום ה', ה' תמוז:

נכנס, נתן צדקה, נכנס לחדרו. מנחה כרגיל בשעה שלוש וחמש ועשרה. הי' שיחה לנשים. לפני כן הרבי נתן לילדים צדקה, וגם הוא בעצמו נתן.

יום שבק"פ חזקת, ז' תמוז:

היה התוועדות.

יום ב', ט' תמוז:

הצלחתי לשים חומש בו הביט הרבי בעת קריאת התורה.

יום ה', י"ב תמוז:

סבא, ר' יהודה שמוטקין, אוהב לישון על ספסלים. אפילו שפעם הרבי אמר לו "ממעג שלאפין אויף א בעט" [- מותר לישון על מטה], אני לא יודע מאיפה, אבל יש לו מפתחות של מקוואות ובתי מדרש ברחבי השכונה.

היום הוא אמר לי - המאמר היום יתחיל בפסוק "גפן ממצרים תסיע". שאלתי אותו - "סבא, מאיפה אתה יודע? מאיפה אתה כל כך בטוח שזה יהיה המאמר?" הוא לא ענה לי, אבל חזר ואמר שהוא בטוח שזה יהיה המאמר.

כך היה, ואני התפלאתי - מאיפה סבא ידע מראש שזה יהיה המאמר?

ההתוועדות היתה בשמחה גדולה. הרבי דיבר על זה שזה 100 שנה להולדתו של הרבי הרייץ, ומתחילה שנת ה'101.

כששרו פדה בשלום, במילים "ואני אבטח כך", הרבי מחה כפיים חזק הרבה זמן, ואח"כ זה היה נשמע כאילו שמרוב מאמץ למחוא כפיים, אז הנשימה קצרה [כמו אחרי ריצה].

אחרי ההתוועדות, הרבי חילק משקה לאלו שנוסעים וממשיכים את ההתוועדות במקומות נוספים, אבא קיבל מהרבי בקבוק סמירנוף (בקבוק כזה, שנכנס לכיס החליפה).

יום ו', י"ג תמוז: נכנסתי עם אבא ליחידות. אבא כנראה היה מהראשונים שהצליחו להרשם ליחידות. אמרו לי שלובשים גארטל, לבשתי את הגארטל מעל החליפה ואבא אמר לי שזה צריך להיות מתחת החליפה.

יום שישי אחה"צ והרבי מקבל יחידות. תחלה נכנסו ברי מצוה וחתנים וכלות עם הוריהם, אח"כ אבננו נכנסנו, השעה היתה בין 3:30 ל-4:30 אחה"צ.

הרבי לקח מאבא את הפתק, הרכיב משקפיים חסרי ידי. עם עפרון הוא סימן כמה דברים על הפתק (כמו חילק לפיסקאות). איני זוכר מתי הוא הוריד את המשקפיים, אבל הוא דיבר בלי משקפיים. החזיק את הגארטל ביד שמאל, וכשהוא דיבר הוא תפס את קצה הגארטל [הוספה: אחרי שנים אמרו לי שבד"כ הרבי לא לבש גארטל ביחידות, אז זה אמור להיות הגארטל הפנימי].

כשיצאנו מהיחידות, התברר שמה שאבא שמע אני לא שמעתי בכלל! והיו דברים שאני שמעתי, ואבא לא שמע בכלל. אבא סיפר לי: שמיד כשנכנסנו, אחרי שהרבי התרומם מעט, כדרכו לכל מי שנכנס, הרבי שאלו האם הוא לקח אתמול בקבוק משקה, ואבא ענה שכן. אני את השאלה הזו לא שמעתי כלל.

הרבי בירך את אבא - שיהיה לכם נחת במיוחד מהמוזכרים כאן.

אבא אמר לי שהוא ראה שהרבי החזיק את הפתק, באותו מקום בו הוא כתב על בתו הבכורה – חיענא. היא היתה לפני לידה ראשונה והרבי קיפל את הפתק והחזיקו במקום הזה. אח"כ העביר את הפתק בין אצבעותיו. אבל אני משום מה – חלק מהדברים – שמת לי לב עוד בהיותי בחדר, שהרבי אומר וזה כאילו עובר לידי, ובאותה שניה אני זוכר מה הרבי אמר.

השיחה היתה באידיש, ובאותה המנגינה כפי שמדבר לפני קהל. בתוך הדברים הרבי אמר "דינען דעם אויבערשט"ן למעלה מרגילותו ויכולתו אזוי ווי דער עניינים פון שנת המאה ואחד מאה ואחת, אזוי ווי ביידע גרסאות, און אזוי ווי מ'האט גערעדט נעכטען אין התוועדות בארוכה" [=לעבוד את ה' למעלה מרגילותו ויכולתו, כפי העניין של שנת המאה ואחד, מאה ואחת, כפי שתי הגרסאות, וכפי שדובר אתמו בהתוועדות בארוכה].

כשאמר "בארוכה" – המלה היתה ארוכה עם מנגינה, כפי שרגילים לשמוע בשיחות בעת סיום משפט הרבה פעמים. גם בירך "וועט איר זעה'ן קינדער און קינדס קינדער..." [= תראו ילדים וילדי ילדים]...

אמר שיתן לנו שטר לשליחות מצוה, לאחר מהמוסדות של הרבי בעל השמחה, בארץ הקודש. הוציא מהמגירה דולרים, נתן קודם לאבא ורק אח"כ לי [אפילו שעמדתי בכזו צורה, שאני הייתי יותר קרוב]. פסענו לאחור מבלי להסתובב עם הגב לרבי, ויצאנו מחדרו הקדוש.

עד קבלת שבת, הרגשתי מאד שמח. בעת אמירת "בואי לשלום", הרבי הסתכל עלי, ואז זה כמו "נרגע" בפעם אחת. כאמור יש תוספת, שלא ניתנה להכתב, שאבא השתומם לשמוע והוא אמר לי שאת זה הוא לא שמע כלל.

אבא סיפר שאח"כ היו מריבות. היו אנשים שרצו להיכנס בזריזות בערב שבת, וכשהרבי שמע שיש מריבות בחוץ, הפסיק את קבלת האנשים ליחידות, ואמר שיהיה המשך ביום שני בלילה, אור ל"ז תמוז. כפי שהבנתי הברכות ב"ג תמוז היו ברכות גדולות...

שבק"פ בלק, י"ד תמוז:

גיסי לקחני איתו למקומו, ממש מול הרבי. הרבי שאל: איך נקראה פרשה בתורה על שמו של בלק? והרבי דיבר בכאב – אחרי השיחה על קורח היו צריכים מיד לשאול, אם כך אז איך נקראה פרשה בתורה על שמו של בלק? מילא קורח, הוסבר שהוא רצה דברים טובים. אבל מה תגיד על בלק, שגם הוא רצה דברים טובים? ואיך יכול להיות שכזו שאלה פשוטה שאל רק יהודי אחד, וגם הוא מעבר לים? את התשובה לא כל כך הבנתי.

כשהסתיימה ההתוועדות התפללו מנחה. הרבי ישב במקומו ואמר פרקי אבות פרק שישי, ואני הצלחתי כבר קודם להתקרב היטב. כשהרבי קם ממקומו לצאת מביהכנ"ס, זינקתי מלמטה, ומלאתי את חופניי בעוגות השוקולד שהיו בקערה של הרבי. היה מי ששם עלי את המפה, מישהו שחרר את זה ואני הסתובבתי עם מלא חופניים מלאות באוצר יקר מפז. כמובן שקפצו עלי.

אבא אמר לי "תכניס לכיסים של החליפה". הכנסתי לכיסי החליפה אוצר יקר ממה שהצליח להישאר ביד, ומסביב לכיסים נהיו כתמי שוקולד גדולים. אסור לטלטל, אז הכנסנו את זה ל"לאקער" של גיסי.

יום ג', י"ז תמוז:

חזרתי עם אבא לכפר חב"ד.

תשרי תשד"מ

- יומן -

לפנינו יומנים ומכתבים משלהי שנת תשמ"ג וראש השנה שנת תשד"מ. חלקם נשלחו ע"י אב החתן אל בני משפחתו, וכמה מהם אל חבריו שבארץ הקודש. חלק מיומן זה נכתב ע"י ידידו ורעו התמים ישעיה צבי מאיר הלוי סג"ל - שכתב לאחד מחבריו שבישיבת אלכסנדר.

שְׁלֵחַ אֵלוֹל

יום ה', כ"ג אלול:

נחתנו ביום חמישי בבוקר. הפקיד שבדק את הדרכונים התפלא מאוד שמגיעים לאמריקה בלי לדעת אנגלית, ומתוך זה הבין שבאתי ל-770 ואמר לי האא... סעוון סעוונטי.. ונענעתי לו בראש כן.

הגענו בערך בתשע בבוקר ל-770, הספקתי לרוץ למקוה ולהכנס לקרה"ת.

הרבי נכנס ב-13:10 לקריאת התורה. לאחר פתיחת הסידור הביט בשעון ואח"כ על כל אחד מהנמצאים. פני הרבי שליט"א מאוד רציניות ובשעת התפילות הוא נשען חזק מאוד על השטענדר.

בקריאת התורה היו דחיפות חזקות מאד, והרבי הסתכל על הדחיפות הנוראיות מספר פעמים. אחרי שלישי הרבי אמר קדיש ונשען על הבימה. מרוב דחיפות הבימה זזה (כן, כן, כן). הרב חדקוב הוציא מספר בחורים החוצה, הם התעקשו והרבי הסתכל עליהם במבט איום. הם יצאו מיד והרב חדקוב סגר את הדלת.

הברכות בעלי' לתורה הי' מאוד בשקט.

אמר ששה קדישים (ס"ת, היום יום, קוה, עלינו, תהילים, משניות). את הקדישים בקושי שמעו.

בתהילים התחיל מפרק א' עד פרק ה', ו', ח', או ט' - תלוי בנוסח הגירסאות. פרק ב' ופרק ג' אמר 4 פעמים. משניות, העביר ידו הק' על המצח ואמר את הקדיש.

במנחה ב"שים שלום" הביט על הש"ץ. סימן בראשו לר' זושא וילימובסקי והתחילו לשיר "שיבנה ביהמ"ק".

הרבי מאוד רציני ומאוד חיוור.

יום ו', כ"ד אלול:

הרבי הי' ב"אוהל" עד רבע שעה לפני שבת. כשיצא מהבית ל-770 היו שם 2 ילדים, קרא להם ונתן להם כסף לצדקה ואמר להם לרוץ מהר הביתה שיספיקו לתת לפני שבת. כשחזר מהבית ל-770 כבר הי' דקה או חצי דקה לפני הדלק"ג.

יום שבק"פ נצו"י, כ"ה אלול:

בשבת ג"כ פני הרבי היו מאוד רציניות, אבל ב"אל אדון על כל המעשים" עשה בידו סימן לשיר (דפק קלות על השטענדר) והחזן התחיל איזשהו ניגון וכולם ניגנו איתו, וב"ממקומך" (בקדושה) שרו בניגון "לכתחילה אריבער", וגם סימן בידו. בהתוועדות כששרו "זאל שוין זיין די גאולה" הרבי שליט"א מחה כף חזק מאוד ובשמחה עצומה, וכן כששרו "שיבנה בית המקדש". הסליחות גם היו בשמחה.

הרבי דיבר כל ההתוועדות על צדקה (ולחנך בזה ילד קטן).

את השיחה הג' (לאחר השאלות ברש"י וכו') סיים במילים: עד שזוכים לתכלית השלימות דשנת תורה - לימוד התורה מפיו של משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

(תמיד הרבי שליט"א מפסיק בין הקושיות לתירוצן זמן מסוים כדי שהקושיות יכנסו (יבינו אותם) עמוק יותר, ורק אח"כ מתרץ - כמו"כ עשה עכשיו, ובנתים הקהל שרו).

הביאור ברש"י ובהקדים:

ב"תירוצים" ישנם כמה דרגות, תירוצ דחוק, תירוצ "סתם", תירוצ מרווח, אבל יש דרגא נעלית מהם כאשר "קושיא מעיקרא ליתא", ויתירה מזו: השאלה היא כיצד ניתן לשאול שאלה כזו, שאילו הי' כתוב "ומל את ערלת לבבכם" אז הי' קשה,

בתחילת הפרשה מדובר על ענין "אשר לבבו פונה היום מעם ה' אלוקנו" ולכן דרוש "ומל את לבבך" תמורת הענין ד"אשר לבבו פונה", וזה ש"לבבו פונה" אי"ז שינוי בעצם הלב אלא שאינו פונה למקום הרצוי - לאהוב את ה', הוא פונה לכיוון ההפכי. וזה שונה מ"ערלת הלב", שאז פירושו שינוי בעצם הלב, ולכן אילו היה כתוב את ערלת לבבכם היה קשה "ערלת לבבכם" - "מאן דכר שמייה" (משא"כ בפסוק "ומלתם את ערלת לבבכם" ששם מדובר אודות ענין זה).

התוועדות ליל ער"ה, כ"ט אלול תשמ"ג

ההוראה מהזהר:

שצריך לעבוד את ה' בכל הבחינות ובכל הדרגות ושיהי' מתוך מסירת נפש.

הביאור בפרקי אבות:

המאמר אחד זה "בראשית" (וכאן הרבי נכנס לענינים עמוקים בקבלה שקשה לי להבינם ולהסבירם, וכן בענין "ועד"), ובסוף איחל שבמהרה יהי' "ה' ימלוך לעולם ועד".

התחיל לשיר "ניעט ניעט ניקאווא" (ה' אחד ושמו אחד), ואח"כ אמר לחזן ר' משה טלשבסקי שישיר "שיבנה ביהמ"ק", וכל הקהל הצטרף אליו "בסערה" - שיבנה ביהמ"ק במהרה...

כ"ק אדמו"ר שליט"א הזכיר "מדארף בענטשען ברכה אחרונה, און זיכער אז מ'איז וועט בענטשען ברכה אחרונה" - [הצריכים לברך ברכה אחרונה, ודאי יברכו ברכה אחרונה] - כדרכו בקודש בכל התוועדות, ובירך ברכה אחרונה.

בין שיחה לשיחה עשרות אנשים הרימו "לחיים", והיית צריך לראות איך הוא בוחן בעיניו - חזק מאוד ובמהירות עצומה כ"א לפני שמנענע לו בראשו "לחיים ולברכה"!

מיד אחרי ההתוועדות התפללו מנחה, ולאחרי' הרבי שליט"א התיישב ואמר פרקי אבות. כשיצא הסתכל חזק מאוד על כל הקהל ששרו "שיבנה ביהמ"ק", וסימן בידיו הק' להגברת השירה.

ייתכן שלא בכל יום אוכל להאריך כ"כ (למרות שגם זה בקיצור עצום. כתבתי בעיקר על ההתוועדות - מכל התפילות, קרה"ת, הפטרה וכו' וכו' - וגם זה בקיצור נמרץ), לכן במכתב הבא שיהי' בעז"ה - אקצר הרבה יותר ואכתוב ממש בקיצור, מלבד פרטים בוודים שבהם מוכרחים לפעמים להרחיב.

בינתיים כל טוב ולהתראות.

כתיבה וחתימה טובה לכ"א מהמשפחה . . (עפ"י פקודת כ"ק אד"ש בשבת, שכ"א יכתוב יאחל ויברך כל יהודי וכל היהודים בכתיבה וחתימה טובה ובשנה טובה - ואמר שזהו מנהג ישראל שתורה הוא (ואם מישוהו לוחם נגד זה הוא לוחם נגד התורה - ולא יצליח כי דבר אלוקינו יקום לעד) ואין זה משנה כ"כ אפילו אם כותבים "ברוך השם" או לא, העיקר שיכתבו שנה טובה).

**האווירה שמחה מחד
גיסא, על שזכיתי
להיות במחיצתו,
ומאידיך גיסא -
בקשת סליחות
ותחנונים על כל אשר
עוללנו**

עוד דיבר באריכות גדולה, שכ"א צריך לעשות חשבון נפש ולהחליט כמה כסף יתן לצדקה בשנה הבאה עד היום האחרון שבאלול (ושיהי' למעלה ממדידה והגבלה), ומכיון שההחלטה יכולה להשתנות לכן שיכתבו את זה על דף ויחליטו, וכמו שהוא רוצה שהי' יתן מזונא רויחא, ולא סתם מזונא, לכן גם הוא צריך לתת ברויחא, ואפי' יותר מחומש. ולעשות חישוב של יותר ממה שהוא יכול, ואז הקב"ה יתן.

מוצש"ק פר' נצו"י:

כ"ק אדמו"ר שליט"א נסע לביתו (בערך בשעה 9:30), וחזר בערך בשעה 11:30 - 12:00. בשעה 1 בלילה נכנס לסליחות, מאוד חיזור, ובשעת הסליחות הוא נשען חזק מאוד על השטענדער, וקהל אלפי ישראל מביט לעבר רועה ישראל, שכבר הראה בשנים רבות כי הוא יודע את גורל צאנו, ואפי' עוד לפני ר"ה (כפי שמפורסם ממלחמת יוה"כ"פ), והאווירה שמחה מחד גיסא, על שזכיתי להיות במחיצתו, ומאידיך גיסא - בקשת סליחות ותחנונים על כל אשר עוללנו.

בסיום הסליחות הרבי שליט"א נשאר נשען על השטענדער וידו הקדושה התחילה לתופף קלות על השטענדער, ובפעם אחת פורצת שירה מכל הקהל "רחמנא דעני... לתבירי ליבא - ענינא", וכך כל הקהל שר מספר דקות "רחמנא דעני לתבירי ליבא ענינא" לפי קצב ידו של הרבי שליט"א. והוא אינו מסתפק במועט ומגביר את קצב השירה.

כשירד מהבימה (הוא עומד במשך חודש תשרי על בימה כדי שיותר אנשים יוכלו לראותו - ולא יצטרכו להגיע לפקוח נפש (שגם כך יש די הרבה, ונבין מה יכול לקרות אילולא זה)) סימן בידו לחזק את קצב השירה ועלה לחדרו, שם התעכב זמן די ארוך, ובשעה 3 לפנות בוקר נסע לביתו, כמובן שעדיין עם בגד השבת (תמיד כשהוא יוצא לרחוב עם בגד משי הוא לובש מעליו מעיל חורף, אפי' שהדבר יהי' בתקופת תמוז, וכן יהי' הפעם).

משום מה הפעם הוא יהי' נראה יפה ביותר - אני מתכוין הרבה יותר מהרגיל - ובכן מה נהדר מראה כבוד קדושתו בצאתו מן הקודש (בית הכנסת) "כהוד אשר הלביש צור ליצורים, כורד הנתון בתוך גינת חמד, כזר הנתון על מצח מלך, כחסד הניתן על פני חתן", וחבל שאלאה אותך סתם בתיאורים.

כשהוא יצא הקהל שרו "שיבנה ביהמ"ק" וסימן בידיו הקדושות להגברת השירה. (הי' נראה ש) הרבי נדחף למכונית, ושמעתי בשם המזכירות שהרבי אמר ש(כשהוא נמצא בזאל הקטן) הוא צריך אור. בכל אופן יש כאלה שאומרים שהדחיפות שם הם כבר מסוג הדחיפות שיש בתקיעות.

יום א', כ"ו אלול:

הגיע למשרדו בשעה הרגילה (למרות שרק בשעה 3 בלילה הוא יצא לכיוון ביתו). הרבי נסע ל"אוהל" (כל פעם שהוא נוסע לשם הוא צם באותו היום (ועכ"פ לא אוכל - בקשר לשתייה אינני יודע בברור) ולשם הוא הולך עם בגד משי, ונעלי בד (אין הולכים עם נעלי עור - של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא), ובכלל זהו "סדר עבודה" שלם, וכבר יהי' כמה פעמים שחזר ואמר "דער רבי דער שווער האט געזאגט... [- כ"ק מו"ח אמר] (דרך אגב, הרבי נוסע לשם בליווי משטרת).

הוא חזר מה"אוהל" בשעה מאוד מאוחרת, נכנס לחדרו, החליף את הבגדים והנעליים הרגילים ואח"כ נכנס למנחה.

לפני מעריב ראיתי שהמזכיר ר' לייבל גרונר נכנס ואמר לר' מאיר הרליג שלא ישכח אחרי מעריב להודיע... אחרי מעריב (במקום שאד"ש יצא מיד אחרי הקדיש שיש אחרי המשניות) כ"ק אדמו"ר שליט"א נשאר עומד במקומו כמי שכבר יודע שצריך להכריז משהו, כשפיו כל הזמן איננו פוסק מלמלמל משהו. ר' מאיר הרליג התחיל להכריז (וכאן הרבי שליט"א השפיל את עיניו . .) שמחר בבוקר סליחות בשעה 7, ואחרי סליחות הרבי שליט"א יקבל פ"נים (כשהגיע למילים "הרבי שליט"א", הוא - הרבי - השפיל את עיניו ממש למטה . .)

יום ב', כ"ז אלול:

סליחות בשעה 7 בבוקר. שוב הרבי שליט"א חיזור מאוד ונשען חזק על השטענדער. אחרי סליחות חוזרת על עצמה הבקשה "רחמנא דעני לתבירי ליבא - ענינא" ובאותו הסדר.

ב-45:7 הסתיימה אמירת הסליחות וכ"ק אדמו"ר שליט"א מיד עלה לחדרו, ונעמד בפתח החדר כדי לקבל פ"ג מאנשים. היה תור ארוך מאוד, כחצי קילומטר, האנשים עמדו במדרכה של הרחוב הניו יורק - איסטערן פארקווי, והגיעו עד ברוקלין, והתור "רץ" מהר מאוד, כשלכל א' הרבי שליט"א אומר "לשנה טובה תכתב ותחתם", וישנם כאלו שהוא מוסיף להם עוד משהו.

כשהגיע תורי למסור את הפ"ג הרגשתי כהמס דונג מפני אש כן נמס לבי מפני הדר ה' וגאון כבוד עוזו (כנראה זה א' הדברים שעליהם נאמר צדיקים דומים לבוראם, וכבר כתב א' הצדיקים שפחד מצדיק גדול ומפורסם בדורו, שזהו הענין של יראה עילאה, וכתב שזהו פחד הרבה יותר גדול מאשר סתם עמידה לפני מלך). מסרתי את הפ"ג של אבא ושלי (ועוד א' שאבא אמר לי למסור) לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

בשעה 8 הסתיים התור.

ב-10:8 נכנס לשמוע קריה"ת במנין, וחזר מיד לחדרו, בנתיים נהי' שוב תור, ואד"ש קיבל פ"נים עוד פעם מ-8:30 עד 8:40. ב-9:00 שוב נהי' תור והוא קיבל פ"נים פעם שלישית עד השעה 9:05.

יום ג', כ"ח אלול:

בבוקר שוב סליחות וקבלת פ"נים (כמובן פ"נים מוסרים אנשים אחרים - לא אותם אלה שכבר מסרו).

אתמול כבר היה מנחה בזאל הגדול למטה, ויוסי קיבל אתמול מהרבי כסף לצדקה! היום בערב הייתה התוועדות לרגל יום הולדתו של כ"ק אדמו"ר הצ"צ וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע (שמו הי' כשם כ"ק אדמו"ר שליט"א). הזכיר בהתוועדות שהצ"צ היה עושה "סדרים" בפטרבורג.

כשנכנס שרו כל הקהל שיבנה ביהמ"ק. ובהתוועדות שרו "יפרח בימיו צדיק".

יום ד, כ"ט אלול:

בשעה 6:30 בבוקר (באמריקה בערך בשעה זו "הניץ החמה"), ביהכנ"ס כבר הי' די מלא באנשים, ב-6:50 הגיע כ"ק אדמו"ר שליט"א מביתו ל-770, ואחרי שניות מעטות

נסע למקוה, כך שהתחלת אמירת הסליחות הייתה לאחר 30: 7. הפעם כ"ק אדמו"ר שליט"א עמד זקוף (יחסית לסליחות הקודמים). כשיצא סימן בידו הקדושה לשיר "רחמנא דעני" כמה פעמים, ועלה לחדרו.

מיד התחילו לתפוס מקומות לתפילה. הסיבה פשוטה - ביום זה אד"ש מתפלל שחרית עם הקהל, ושמועות התחילו לרחף שהתפילה תהי' מוקדם מהרגיל, כך שהנחתי תפילין מיד, וככה הייתי צריך לחכות.

בנתיים קבוצות רבות של אנשים עשו "התרת נדרים". לאחר התפילה כמעט שאין זמן, כ"א ממהר, נוסעים ל"אוהל" וכו'.

סוכ"ס נכנס הרבי שליט"א לתפילה (בשעה 9: 50), שהייתה הפעם הרבה יותר מהירה מהרגיל, וראו בבירור שגם הרבי ביום זה ממהר ביותר. כשנכנס ניגנו איזה ניגון וסימן בידו הקדושה להגברת השירה, כשהגיע למקומו שם את הרצועה על האצבע, והתחיל להתפלל.

במשך התפילה אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א את הקדישים כפי הסדר שכבר כתבתי לך. לקראת סוף התפילה העלו רבנים חשובים מכמה מקומות על הבימה של הרבי, לאחר סיום הקדישים הסתובב כ"ק אדמו"ר שליט"א אליהם וסימן להם להתיישב על הספסל שעמד שם.

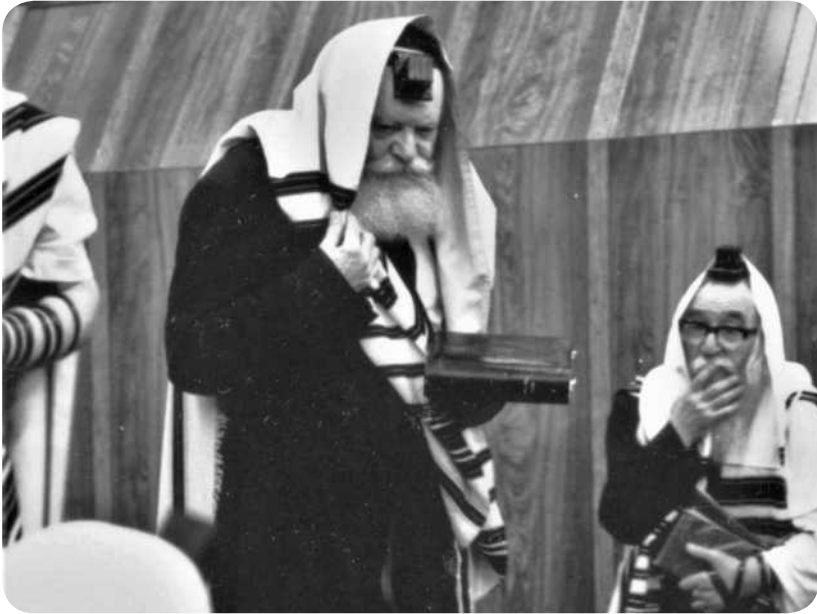
הצפיפות בין הקהל הייתה איומה, וכ"א מנסה להדחף יותר טוב מהשני, אבל דממה שאפשר לשמוע זכוב. ושומעים את הרבי שליט"א אומר "שמעו נא רבותי דינים מומחים . . ואין אני תוהה ח"ו על קיום מעשים טובים שעשיתי..."

לאחר סיום התרת נדרים אמר "ישר כח, לשנה טובה ומתוקה תכתבו ותחתמו בתוך כלל ישראל". סימן לשיר ובזאת עלה לחדרו הק'.

כמובן היום כולם נוסעים ל"אוהל" וישנם אוטובוסים דחוסים, מכוניות פרטיות, כולם לאותו הכיוון.

ב"אוהל" הי' חם. על הציון קרועים המון פדיונות עד שלא רואים את האדמה כלל. בקצה יש חדר לכ"ק אדמו"ר שליט"א שבו הוא עומד בשנים האחרונות (כשמגיע לשם), והכל דחוס דחוס.

כפי ששמעתי - לפני השעה 2 יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מחדרו לנסוע ו"אוהל", ובחזון חיכו זקני החסידים ונתנו לכ"ק אד"ש את ה"פ"נ כללי", וכדרכו בקודש חילק כסף לצדקה לילדי "צבאות ה'". כמובן שלפני תשרי יש עשרות ילדים, כך שנגמר כל הכסף שאד"ש הוציא איתו מהחדר, הוא חזר במהירות לחדרו הוציא עוד כמה חבילות של מטבעות והמשיך לתת לילדים שעמדו שם, כשהוא שואל כמה מהם תוך כדי כך

התרת נדרים, כ"ט אלול תשמ"ג

האם הם עוד לא קיבלו.

לפי השמועה - כשהרבי מגיע לאוהל זה מחזה מיוחד. אני לא הייתי שם בזמן זה, אבל א' מאלה שהיו שם סיפרו שהדבר מבהיל לראות את הרבי שליט"א ביום האחרון של השנה שעברה שהיתה אמורה להיות "שנת גילוי משיח" (והוא) ועדיין לא נגאלנו, ובערב יום הדין לשנה החדשה.

הרבי הביא איתו כמה שקיות ענקיות (שקיות למשלוח חבילות) מלאות פ"נים, שאת כולם הוא קורא על הצינן הקדוש. חלקם הוא קורע ומשאיר שם, וחלקם לוקח איתו חזרה, שהם מונחים על הבימה בשעת התקיעות, כפי שאכתוב במקומו בעז"ה. הנך יכול לראות את מהירות הקריאה והקריעה, ששניהם דבר שלא בדרך הטבע.

שמעתי שבאוהל הולך ומתרוקן ואד"ש נשאר ממש לבד (עם מזכיריו) עד השעות המאוחרות ביותר לפני יום הדין. אח"כ שמעתי מי.צ.מ.ס. שהי' שם והוא נשאר ממש אחרון, כל האוטובוסים נסעו, ורק המכונית האחרונה נשארה לצאת לדרך חזרה חוץ ממכוניתו של כ"ק אד"ש, והוא ממש התחנן אליהם שיתנו לו לנסוע איתם כדי שהוא

לא ישר שם, ממש בקושי הוא נכנס בסוף, והם הגיעו ב"ה בעוד מועד.
כ"ק אדמו"ר שליט"א חזר מה"אווהל" כרבע שעה לפני השקיעה, נכנס ל-770 ונתן לילדים שעמדו שם כסף לתת לצדקה. החליף את נעליו ונסע לכ-5 דקות לביתו.
כשיצא מביתו חזרה עברו שם ילדים. כמובן שכשהם ראו את כ"ק אדמו"ר שליט"א יוצא מביתו הם נעמדו מיד, אד"ש ניגש אליהם ונתן להם מטבעות כסף שיתנו לצדקה, תוך כדי הוספה שירוצו מהר הביתה לפני שהיה מאוחר.
היה חזרה ב-770 כ-5 דקות לפני שקיעה. כשנכנס עמדו שם 5 בחורים (ואני הקטן בתוכם), הוא בחן את כולם במבט חודר כליות ולב ולשנים מהם נתן כסף שיתנו לצדקה (כמובן שברגעים אלה כמעט שפרחה נשמתינו, ואינני יודע מי החזירם), הוא עצמו גם נתן כסף לצדקה והזדרז להיכנס לחדרו (במשך כל זמן זה הוא מלמל משהו. תמיד הוא מלמל משהו, אך הפעם זה הי' נראה בבהירות ובמהירות מיוחדת).

תשרי תשד"מ

ליל א' דר"ה:

ליל יום הדין הביהכנ"ס מלא, בחלק הקדמי אין מקום לזוז, סביב לבמה של כ"ק אדמו"ר שליט"א סגרו בקרשים, ולא נתנו להיכנס - חוץ מלגיסו של הרבי שליט"א הרש"ג שי' והש"ץ. עוברת עוד דקה ועוד דקה, פעם הינך יכול לשמוע את דממת יום הדין, ופעם רעש - דחיפות וכדומה - או אמירת תהלים, הצד השווה שבכולם - שעומדים דרוכים לקראת היכנסו של הרבי.

עד שנשמע הקול (שכבר הפך במשך ההרגל לסיסמא) ש...ש...ש... סימן מובהק ביותר שהרבי שליט"א כבר יצא מחדרו ואלו שהתחבאו בקרן זוית קפצו למטה לבשר זאת.

המתשיבים כמובן קמו, ואפי' העומדים נהפכו למתוחים כאילו מי יודע מה עומד לקרות. כ-5 דקות בערך כולם עמדו כך (וזמן זה במצב כזה הוא המון-המון זמן) עד שאד"ש הגיע למקומו (הזמן ארך לא בגלל הצפיפות - כי נהי' שביל ברוחב של 3 מטר (בערך) לרבי שליט"א - רק פשוט אורך ביהכנ"ס הוא כזה).

לפני עמדו כמה אנשים ושרו איזשהו ניגון ואד"ש כשנכנס סימן בידו הק' להגביר

את השירה, כשהגיע למקומו הופסקה מיד השירה וחשבו שיסמן בידו לשיר "אבינו מלכנו" כרגיל, אבל מיד התחילה התפילה.

במשך התפילה, רוב הזמן ככולו הוא עמד עם הפנים לקיר (חוץ מברכות ק"ש וק"ש שבהן בד"כ יושב).

וכשהחזן הי' שר אחד מהניגונים של ר"ה, הי' כ"ק אדמו"ר שליט"א מסמן בידו שכולם ישירו.

אחרי התפילה הסתובב לקהל ואמר 3 פעמים "גוט יום טוב", וכל הקהל עונה (זה נשמע כשאגה) חזרה "גוט יום טוב". נענע בראשו לר' זושא וילימובסקי, והלה התחיל לשיר את הניגון (שהפך לקבוע בכניסת וביציאת אד"ש עד לאחר יום הכיפורים) שמאז היו שרים שיבנה ביהמ"ק), וכל הקהל מצטרף אליו.

פני כ"ק אדמו"ר שליט"א אדומים ומתוחים מאוד, אבל זה לא הי' נראה שבמשך התפילה הוא בכה (אינני יודע כלל אם היו בכיות).

בליל זה ובלילה שלאחריו וליל שבת לא הלך כבוד קדושתו לביטו אלא נשאר בחדרו במשך כל הזמן (או בזמן התפילות שאז הי' באותו בנין בביהכנ"ס ביחד עם כולם).

יום א' דר"ה:

כבר מהשעה 6:00 בבוקר (אם לא קודם) התחילו לתפוס מקומות (יש התופסים מקום לזמן התפילה, ויש התופסים את מקומם ליד הבימה של הס"ת - בשביל לראות את הכתרת המלך בשופר, ע"י כ"ק אד"ש).

(לאחר מכן שמעתי שאלו שעמדו שם, בתפילת העמידה לא יכלו לסגור את הרגלים מרוב צפיפות (מי מדבר על 3 פסיעות קודם ואח"כ), ואם מישוהו היה מתאמץ וזז קצת, אז מיד כולם התחילו לזוז מבלי כל אפשרות לעצור את התנועה הזאת).

בשני המקומות צפוף כהוגן, אמנם בשעה 7 לא הייתה צפיפות כזו, אבל המזגן קירר ממש, והי' כפור בפנים יותר מאשר בחוץ, יכלו לחשוב שנמצאים בסיביר, אבל בשעת התפילה כולם ללא יוצא מן הכלל נטפו זיעה.

בשעה 10 נכנס אד"ש לתפילה, כשבידו אחת שלושה ספרים עבי כרס, א' הי' סידור התפילה הרגיל, שני הי' סידור תפילות מכל השנה (בו הוא פתח בשער התקיעות והסתכל הרבה זמן בו), והשלישי היה זה הספר ליקוטי תורה (בו הוא פתח בר"ה), וביד השניה מטפחת משי לבנה שכ"א הבין שבפנים נמצאים השופרות לתקיעת שופר, ואחריו הלכו המזכירים כשהם נוסעים את הפ"נים בידיהם (4- חבילות).

השופרות והפ"נים הוכנסו לשטענדער של כ"ק אדמו"ר שליט"א, הוא הלך במהירות

יתרה אך בזהירות יתירה (ג"כ) על השופרות. השירה הייתה שוב אותו הניגון ונענע בראשו ובידו שבה היו השופרות לחיזוק השירה. כשהגיע למקומו והכניס את הדברים הנ"ל לשטענדער, התחיל לתופף קלות על השטענדער. היו כאלו שהבינו מיד והתחילו לשיר "אבינו מלכינו", אך היו שטעו והגבירו את השירה באותו הניגון ששרו קודם. אד"ש הפסיק לסמן לשיר, והשירה הופסקה, אז התחיל שוב לסמן לשיר, והפעם כולם התחילו לשיר "איי... אבינו מלכינו".

שנת תשמ"ז

- יומן -

שנת תשמ"ז הייתה שנת הקבוצה של אבי החתן, בה זכה לשהות מראשית השנה ועד אחריתה בצל כ"ק אד"ש מה"מ. את רשמי הימים, יומנים מהנהגות הרבי והנחות מההתוועדויות הוא שלח אל בני משפחתו וחבריו שבארץ הקודש.

תשרי תשמ"ז

יום ג', כ"ה תשרי:

בבואי לכאן - לאחר יומיים - השגתי את חדרי (בו הנני כותב כעת את מכתבי). הישיבה שכרה אותנו עבורנו בישיבת הדר התורה (איסטערן פארקוואי 828), ממש ליד 770, מרחק הליכה של כשתיים שלוש דקות, וזה בין 770 למקום הלימודים, כך שזה ממש מצוין.

ר"ה יו"כ סוכות ושמח"ת הי' כאן דחיפות חזקות, כפי שכבר שמעו בארץ. במשך זמן זה הספקתי כבר לאכול אצל כל הבני-דודות כאן, למרות שגם בישיבה כמעט ואין מחסור באוכל, אעפ"י שמדובר בחודש תשרי בו רבים האורחים שאוכלים בישיבה.

בשמח"ת הלכתי למקום רחוק לתהלוכה, כהוראת הרבי שליט"א, ונשאר קצת כבודות ברגל השמאלית - אבל חולף עם הזמן.

כאן בנו פירמידות גדולות בשמח"ת וגם עליהם היו דחיפות חזקות, ובא' מהדחיפות נפלתי על הרצפה והרגל נשארה באלכסון על המדרגה, ונפלו על הברך שלי הרבה אנשים. התפללתי שרק לא יצטרכו הצלה לקחתי משם, ואכן כך הוה. קמתי, עליתי והמשכתי לראות.

מוכרחים גם לכתוב משהו על המתרחש כאן. נכתוב קצת בקיצור, לפחות על הדברים המעניינים.

יום לאחר שהגעתי הנה נסע אד"ש לאוהל, כ-10 דקות אח"כ הגיע אדם דובר אנגלית עם פתק בידו, ושאל האם כאן גר ה"ליובאוויטשער ראבאי". כששאלוהו

מיהו, תוך כדי שיחה נודע לנו שהוא ערבי שהי' גר קרוב לירושלים (היום גר בוואשינגטון) וסובל מסחרחורות והרופאים לא מוצאים לו תרופה, ואמרו לו שרק איש זה יכול לעזור.

כמו"כ סיפר שהי' פעם קרוב שלו בירושלים (ערבי כמובן) שהי' חולה מאוד והרופאים התייאשו, ופתאום הבריא ואח"כ סיפר להם איזה ידיד ששלח מכ' לרבי (ידע עברית מגומגמת - הי' איזה סיפור לאשתו בעיניים שגם עבור זה רצה לבקש ברכה).

בי"ג תשרי ניגש יהודי בוכרי מנחלה - בעל מכולת - ושמו אברהם, ושאל את הרבי שליט"א משהו ברוסית ואד"ש המשיך ללכת כלא שומע, ואז שאל האם אד"ש יודע רוסית, ואד"ש ענהו "דא", ושאל שוב. השאלה היתה: האם אביו - אותו ראה 47 שנה קודם לכן - חי? ואד"ש עשה בראשו

**השאלה היתה: האם
אביו - אותו ראה 47
שנה קודם לכן - חי?
ואד"ש עשה בראשו
ובידיו סימן פליאה
כאומר מנין לי לדעת?
אח"כ חשב מעט
וענה: חי!**

ובידיו סימן פליאה כאומר מנין לי לדעת? אח"כ חשב מעט וענה: חי!

בצאתו מקריאת התורה נתן לו מטבע לצדקה ואמר "בהצלחה" (ולהעיר מחת"ת דיום זה "לכו נא ונוכחה זכרו ימות עולם בינו שנות דור ודור ההיתה כזאת מימות עולם ואיה איפוא מצאתם מנהג זה באחד מכל ספרי חכמי ישראל הראשונים והאחרונים להיות מנהג ותיקון לשאול בעצה גשמיות... אף לגדולי חכמי ישראל כתנאים ואמוראים... כ"א לנביאים ממש אשר היו לפנים בישראל כשמואל הרואה אשר הלך אליו שאול לדרוש ה' על דבר... שנאבדו לאביו...").

בעריו"כ בשיחה-ברכה לכלל ישראל הי' ביטוי שכל התפתחות החכמות היום - חשמל - זה רק כדי שהוא יוכל לדבר ובכל העולם ישמעו אותו באותו רגע כשמדבר על דבר ה' זה הקץ ודבר ה' זה הלכה...

בברכה לתמימים אמר שמלמעלה כבר פסקו שמישיח צריך לבוא ואין הדבר תלוי אלא בתשובה שאנחנו נשב ונלמד...

בא' הלילות של סוכות דיבר בחריפות אודות עשה לך רב. לא שהרב יהי' כפוף למישהו, אלא הוא לרב.

בליל שמח"ת באמצע ההקפות פנה ואמר משהו למאיר הרליג (מפי השמועה: מפני מה בנו קופץ חזק והוא בקושי עושה משהו) ומיד הלה החל למחוא כף חזק מאוד.

אח"כ פנה אד"ש לקהל והתחיל כמו "לשחק" איתו (כנראה רצה שירקדו כמו שצריך!). התחיל למחוא כף לאט מאד, ואח"כ שם שתי ידי א' על השני', שם לצד ימין של ראשו, ומתוך חיוך החל להתנדנד לאט (אבל הרבה) לכיוון אותו הצד, ואח"כ לצד שמאל, והתנדנד לצד שמאל כנ"ל (והי' נראה כאומר - הינכם רוצים לישון?...) וכך הי' מספר פעמים. לבסוף שם שתי ידי באמצע והורידם בצורה זו לאט עד לבין הברכיים והתכופף הרבה בחיוך (כקד קידה לקהל).

אח"כ הניף ידיו והחל בשמחה עצומה (דבר דומה הי' ככוס של ברכה לחזן הרוסי - לא כ"כ ארוך).

ב"וכל קרני" בשמח"ת, כשהגיעו ל"אויביו" עשה סימן רב בידיו, וחזרו על "או או או..." זמן רב.

בניגון ההקפות לאביו עשה באצבעו לכיוון הקהל כמי שמסובב איזה דבר...

נזכרתי כי בין הדברים שדיבר בשמח"ת היו דיבורים אימים אודות הלוחמים נגד השטחים (ומרוב הריבוי שיש כאן לא שמים לב להכל) וכנראה שחלק גדול מזה יודפס, ע"כ כתבתי זאת:

דיבר אודות זה שלוחמים נגד כל דבר שבקדושה, רמב"ם, מיהו יהודי - למרות שקשור לע"ז ג"ע וש"ד וכו'.

שטחים - ההוא אמר בפירוש והדפיס שאינו יודע הלכה, וכשאדם פוסק על עצמו משהו הר"ז כן, ובכ"א כשהגיע לעניני פיקוח נפש פוסק מבלי לשאול דעת המומחים.

טוענים ג"כ נגד בקשת משיח - שחושדים שמתכוונים למישהו מסוים - למרות ששו"ע פוסק שחיבים לתבוע את המשיח, ולוחמים נגד כל הפצת היהדות והמצוות, והם טוענים שהם "בסדר" שאינם הולכים למקומות בהם עושים מבצעים ומפורסם שהם הולכים לים מעורב (ככה אמר כ"ק אד"ש) עם כל החומרה שבדבר, והרי הם אומרים שבכל תלמיד נכר החינוך של ההוא...

וחוזרים עוד על סיסמת גלית (חרב וחנית), ואותו א' אינו רוצה לומר זאת בשם אמרו, שגלית אמר את זה. גלית אמר לדוד המלך, וכאן יש מי שאומר לנכד של דוד המלך "הנני בא אליך בחרב ובחנית". אם הוא היה אומר את זה בשם אמרו, גם זה יכול להביא גאולה לעולם, והוא רוצה לעשות עוד 2000 שנה בגלות.

מזיפים חתימות של אנשים נעלים ומפוצצים חלונות, ואח"כ מחליטים להלחם נגד הבעש"ט שאסור להפיץ את המעינות, ונגד אדה"ז - בלימוד התניא, ואין מה להתוכח איתם ולהוכיח להם שכ"ש דפקר טפי', וכל דרכם היא רק מלחמה בתומ"צ ומלחמה באופן כזה לא הי' (חסר הסיום. המו"ל)

יום ה', כ"ז תשרי:

בקהל"ת היה חומש עם ציורים ששמו לאד"ש, וכ"ק הסתכל כל הזמן (גם במשך הקריאה) בציורים של שבעת המינים, החיות, והעופות שכתובים בתורה.

יום שבק"פ בראשית, כ"ט תשרי:

בהתוועדות דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות זה שכל פעם צריך לעשות כל דבר בהתחדשות (בצורה חדשה - למד זאת מר"ח).

לא היה הפסק בין השיחה השנייה למאמר, וכשגמר את השיחה השני' אמר - ידוע מה שהרביים היו אומרים על הפסוק מחר חודש - והתחיל את המאמר.

דחה תירוץ שניסו לתרוץ על שאלתו - לדעת ר' יהושע שהעולם נברא בניסן, איך יתכן שלא עשו שום זכר לזה, ובפרט שאז היה הכתרת הקב"ה למלך על כל העולם, וחסא עה"ד והגירוש וכו'.

אמר שהשאלה שייכת גם לילד קטן, שהרי במבול רש"י מס' שלדעת ר' אליעזר היה המבול בחשון ולדעת ר' יהושע הי' זה באייר וא"כ גם הוא יודע מזה, ואיך ייתכן שאין שום זכר לזה - לפי דעת ר' יהושע, שהרי לדעת ר' אליעזר זהו ר"ה שבו ממליכים הקב"ה ועושים תשובה!

הוסיף שזהו "קלאץ-קשיא" אבל לא תירוץ, רק דחה תירוץ קודמים שניסו לתרוץ.

באמצע ההתוועדות א.ש. השמש - איש חסיד ומקושר - התחיל להשתולל, ולאחר מכירת המצוות (כנהוג בשבת בראשית - ע"י פינסון - חבוש שטריימל) הכריז הלה שיתנו את הכסף מיד לאחרי שמח"ת, כדי שלא ישכחו, ומיד המשיך בדרשתו "מהו חסיד?" והקהל החל לשיר, וצעק שישתקו ומובן שלא שמעו לו, או אז פנה הנ"ל לרבי שליט"א וביקשו להשתיק את הקהל, והרבי סימן בידו - מדוע שרים? דרש עוד מעט, ושוב שרו, ושוב פנה הנ"ל לאדונינו, ואד"ש קרא לפינסון ואמר מכיון שהוא גבאי שידאג להשתיק את הקהל, אבל כשמידענו ר' א. האריך בנאומו (ויותר ממה שהקהל מוכן להאזין רק א. רוצה להשמיע) שרו עד שהבין שהדבר אבוד, חזר למקומו ונשכב על הרצפה.

אחרי השיחה קם, קפץ ו"טפח" לזקנים על שכמם כדי שירקדו כולם איתו. עם ר' מנדל פטרפס רקד מעט, ואחר החליט ש"ביזנעס" יותר טובים זה לרקוד עם ז.ג. אך עשיר יענה ע"ז, וסימן לו בשתי אצבעותיו על צד מצחו - ז"א, לומר ש"השתחררו הברגים" - אבל ר' א. מסמן לו חזרה "אצלך זה מסובב עד הסוף"!

אד"ש כל הזמן חיין, ובפרט שפינסון ניסה להרגיעו והלה דבר אליו ב"שפת החסידים" (שפה שכנראה כ"ק לא שמעה זה עידן ועידנים).

[דרך אגב. אח"כ היו בחורים ששאלוהו: איך יתכן שכך הוא התנהג? וענה שכאב לו מאוד. עבר ר"ה, יו"כ, סוכות, שמח"ת והנה עוד מעט חולפת שבת בראשית - והוא עדיין לא השתנה כדבעי ממצבו. אז הוא לקח משקה וקיווה שבצורה זו הוא כן יוכל להשתנות].

בשיחה שאח"ז ביאר כ"ק את הרש"י, ושוב באמצע השיחה הופיע הנ"ל, כמובן עם תעלוליו, כאן פנה אליו מורנו ורבנו שי' ואמר לו: "איך האב געלאזט דיר זאגן דיין דרשה, לאזט מיר זאגן מיין דרשה" - [הרשתי לך לומר את הדרשה שלך, תניח לי לומר את הדרשה שלי] והאדם נרגע.

בסוף הזכיר אודות חת"ת, ובתי חב"ד ואמר יה"ר שנגיע לבית חב"ד העיקרי - ביהמ"ק (כך אמר, שבית חב"ד העיקרי זה ביהמ"ק. דרך אגב, בשיחה שיצא מוגה משמח"ת יש ביטוי "ובחנוני נא בזאת" בנוגע לפתיחת בית חב"ד, כשאמר הוסיף "און דו וועסט זעהן אויב דער רבי קען אויפטאן אין דיר" - [ותראו האם הרבי יכול לפעול בכס]).

חשון תשמ"ז

יום שבק"פ נח, ו' מר-חשון:

היום בבוקר כשאד"ש נכנס לתפילה אמר לגרונר "וועט זיין א פאבריינגען" - [תהיה התוועדות].

שיחה א:

השבת שישה בחשון - סיום הרגל. שאז מגיע האחרון שבישראל לנהר פרת ולא כאותם שנמלטו מד' אמות של נשיא דורנו קודם ו' חשון. מביהמ"ק מגיעים הביתה בז' חשון היינו שעד אז נמצאים בבימ"ק, שבז' חשון מתחיל יותר חזק "ויעקב הלך לדרכו", ואז מתחילים בא"י לומר ותן טל ומטר. קשור עם פ' השבוע - המבול, שבתחלה ירד בתור גשמי ברכה.

וההוראה שבזהר כתוב על הפסוק "אלה תולדות נח נח איש צדיק" שהי' נייחא בעליונים ובתחתונים, ולכאורה איך זה "נייחא" כשמיד אח"כ ירד המבול? (עוד

שאלה - איך זה יכול "ללכת" לנוח כשידע שעוד מעט כל העולם יישחת והוא ינצל?
וביאר שתחילה ירד בתור גשמי ברכה אם יחזרו בתשובה, וזה דבר שאפשרי מיד מכיון
שמספיק בתחלה חרטה על העבר וקבלה על להבא.

שיחה ב:

בהמשך להאמור לעיל אודות "הנמלטים" שלא חיכו לז' חשוון, ור"ח חשוון, סיום
תשרי, ויש כאלו שברחו מהד' אמות של נשיא דורנו עוד לפני שמח"ת ואי"ז מעניני
לדעת מה בדיוק הסיבות המשוונות של כ"א, ויש כאלו שנמצאים כאן ו"ראשם" מעבר
לים, בכל אופן אינם נמצאים בד"א של נשיא הדור, אינם מקשיבים, וחושבים שכשתבא
הרשימה מהדברים, וראשם לא יהי' בדיוק מעבר לים, יסתכלו ובוזה ואז יחשבו האם
להמשיך לישון או לא, ואלו שנשארו כאן יש להם את הכל, אפי' שמחה יתירה שהרי
מעלין בקודש.

אלו שברחו יש אצלם "שיירים", עם כל המעלה שבז' חשוון, אבל כאן יש את
העצם (ואמר שאינו רוצה להאריך בדבר שאינו בכבוד ישראל - הנמלטים), וכשבורחים
גורמים פירוד בין המוח והלב, ובין המחשבה והמעשה.

וצריך לסכם את התשרי: א) בית חב"ד מקום שמגדלין בו תורה ותפילה ומצוות
(כשאמר תפילה סיפר את הסיפור עם הריי"ץ מאוורוטש אודות "תפילה בציבור")
ויש כאלו שעושים פשט'לך, דבר ראשון שיעשו את ביתם לבית חב"ד ע"י תורה
ודיבר אודות תפילה וצדקה, ומכיון שע"ז נאמר קשה עלי פרידתכם, מי שהפריד את
מעשיו, אפי' הקב"ה כביכול שהרי הכל בידי שמיים חוץ מיר"ש, לכן צריך את הענין
ה- ב) עשה לך רב, ואז יהי' שתי נפה"א על נפה"ב א', והנפה"ב של הרב אינה ביחד
עם הנפה"ב של השני כי אין אדם חוטא ולא לו, והרב יאמר לו שיעשה בית חב"ד.

מאמר כעין שיחה ד"ה "צהר תעשה לתיבה".

היה 3 ביאורים ברש"י:

א' עה"פ הנ"ל, ומובן שצהר הוא מלשון צהריים - אור. ומה קשה שרש"י צריך
להסביר, ובפרט שמבינים שצריך לעשות נר או מנורה ומדוע רש"י כותב: חלון או אבן
טובה? ותירץ שאם הכוונה רק אור הקב"ה לא היה צריך לומר זאת שהרי נח הבין לבד.

רש"י בנוגע לפ' בראשית "וילבשם כותנות עור", ולא הבנתי. בכל אופן סיים בו
שיה"ר שהלבושים יהיו כמו שצריך וע"י קביעות עיתים לתורה יהי' יותר ריוח בפרנסה,
ואם הטלפון יצלצל באותו זמן שלא יענה ועי"ז יהיה לו פרנסה יותר גדולה שהרי
"ברכת ה' היא תעשיר".

רש"י "ותמלא הארץ חמס" - גזל, מזכיר רק את הסוף והד"ה הוא גם ההתחלה,
ולא תירץ.

זהר:

ע"י האחדות החזקה שהיתה בדור הפלגה יכלו לעשות מה שרצו, וההוראה מובנת. רמב"ם דיני נזקין:

בור, למרות שזה שכל יש בו גם חוק, כי אין הסבר מדוע פטור על אדם וכלים, ובפרט חמור שנפל עם כלים, על החמור חייב, ועל הכלים פטור.

יש שני סוגי בור א' בור ב' תל, היינו שבכל נזק יש משפיע ומקבל. ההוראה בדיוק בכיוון הפוך, ללכת אפי' בחושך ולהדליק שם אור עי"ז שאתה בעצמך תהי' מואר בקביעות עיתים, ואם תבא ותאמר שהינך שליח נשיא דורנו ואינך רוצה מאומה, לא כבוד ולא דברים אחרים, רק להפיץ יהדות, הרי נשיא דורנו מבטיח לך שיתאספו אליך וירצו עוד יותר, כמשל הפנס הנ"ל שכשמדליקים אותו בחושך מיד מתקבצים החפצים.

מעניין שגם כשדיבר על הנמלטים מהנשיא וגם שדיבר על ההבטחה של נשיא הדור לא הזכיר שהכוונה על מישהו (כפי שאומר בד"כ "דעם רבין דעם שווער"] - כ"ק מו"ח אדמו"ר[)

ג.ב. חלק מהיין - כוס של ברכה של ראש-השנה, להעביר ליעקב נקי שיעשה התוועדות בישיבת ערב.

יום ד', ו' מר-חשון:

במעריב אד"ש יצא מחדרו ב-10:5 ואף א' מהמזכירים לא חיכה משום מה, למרות שידעו ע"כ קודם לכן!

יום ה', י"א מר-חשון:

היום בבוקר חיכה ברוך פלדמן שי' עם ילדו בידו (ומספריים ביד הילד), וכשאד"ש חילק צדקה אמר הנ"ל לרבי שליט"א שהיום ה"אפשערעניש" של הילד, והרבי לקח את המספרים מיד הילד וגזז קצת משערותיו (מאחור), ואמר "תזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט".

יום שבק"פ וירא, כ' מר-חשון:

בבוקר כשנכנס - הסתכל לכיוון התמימים שבזאל הק' בסדר חסידות, והי' ב"ה די מלא. הי' זה מוקדם מהרגיל (בשעה 8:58).

השבת היתה התוועדות ומלבד שיחה א' כל השיחות חריפות מאוד.

י"ט כסלו תשמ"ז

שיחה א :

השבת קשורה עם עם כ' חשוון, יום הולדת אדמו"ר הרש"ב בשנת כתר"א - שזה מלשון כתר, ועד ללשון תרגום, שגם בו יש את הענין.

לפני תרגום ה-70 זקנים הי' אמנם שאלה האם מותר לעשות זאת, אבל אחרי התרגום נוסף ענין בקדושה - תרגום אונקלוס. ובעניננו, התרגום מראה ע"כ שאפי' במקום הכי נמוך (שפת האומות), גם לשם חודרים כל הענינים.

בפרט שהשנה היא שנת שמיטה, לשבות מעבודת הארץ כדי ללמוד. צריך להוסיף בכל הענינים, מתחיל מהוראת בעל יום ההולדת "די כתבים לאז איך אייך" - ללמוד יותר ולהוסיף יותר בכל הדברים שנאמרו ושיאמרו, עד שיגיעו ל"ומלאה הארץ דעה את ה'", ובפרט ע"י הדברים שגילה לנו ע"י עבדיו הנביאים נשיאי דורנו.

שיחה ב :

ידוע שכל הרביים התעסקו הרבה מאוד בחינוך, וכ"א צריך להתמסר לזה בכל כוחו, כמו שידוע אודות הרבי הריי"צ שתמיד הי' בע"ח בגלל דברים אלו, אבל מוכרח להיות "תן לי הנפש" - להציל יהודי. ובפרט בזמן שרואים כמה מתחזק הצד שכנגד, כמו בסיפור ילדי תימן שלקחו בטענה שמכיון שהצילום - הרי אפשר לעשות בהם ככל העולה על רוחו, ומתנהגים איתם יותר גרוע מאשר עם עבד כנעני, ושורפים (לא את הגוף, אלא הרבה יותר גרוע) את הנפש, ויש רשימות מדויקות היכן נמצא כ"א, ועושים ליצנות ולא רוצים למסור את רשימת השמות, ואותו דבר עושים היום בילדי טהרן,

(כ"ק אד"ש נתן שאגה) עד היום לא יודעים היכן הילדים, ומובן שאסור להתיימש, ומבהיל שבראש עומד גם יהודי המתפלל 3 תפילות ביום.

וההוראה עבורנו, להתמסר לחינוך ילדי ישראל לתורת ה' ולא ח"ו שנשמותיהם ישרפו.

רבנים חייבים ללמוד טור שו"ע, וח"ו לא לפסוק טרם שלומד את הב"י, המבחן הי' על חלק ראשון של יורה דעה, אבל את ההמשך כמעט ולא יודעים, ומובן בפשטות שא"א לפסוק הלכות יין נסך כשלמדו הלכות תפילה, ובפרט שיש הרבה שאלות שלא היו בזמן שקיבל סמיכה, וכששואלים אותו "מהיכן דנתוני"? עונה, מה זאת אומרת? הלא אני רב כך וכך זמן. ובטח שכך צריך לעשות. בסוף מסוגל להיות שא' מהיפך אוהביו יתפוס זאת ויעשה פרסומת, וחבל על הבושות, זאת לא בושה לומר אני צריך לעיין בדין...

במקום זאת קוראים עיתון, קליפה שפשטה אצל כולם. מה מטריד אותך מה דיבר גוי זה עם גוי אחר במזרח הרחוק? וטוענים שמי שאינו מבין בפוליטיקה אינו אדם. אדרבה, תתחיל לדבר איתם על תורה. מתווכח שאינם יודעים - אז תבאר להם ענינים אלו.

מאמר כעין שיחה ד"ה "ויטע אשל בבאר שבע".

רש"י:

ע"פ "ולוט יושב בשער סדום", ואח"כ על הפסוק "ויטע אשל בבאר שבע" ואמר, שאאע"ה עשה "בית חב"ד", שאל"כ מדוע מספרת התורה שאברהם אבינו חי 175 שנה כשהגיע לבאר שבע (מקום ישבו) ונטע עץ, אלא מכיון שע"ז הגיע ל"ויקרא שם בשם ה' אל עולם" - שהרגיל את העולם לקרוא בשמו של ה', וזה בנוגע ל"בית חב"ד".

מה עם "עשה לך רב"? (כ"ק אד"ש חיך ואמר) כתבו בפירוש "ולוט יושב בשער סדום" - שאותו היום מינהו עליהם לשופט, אם בסדום שהיו אנשים רעים וחטאים, ולא סתם רעים אלא מאוד, ולה' - הבינו בפשטות שחייב להיות "עשה לך רב", הרי בטח שאצל היהודים מחוייב להיות כן, ור"ל שצריך לומר זאת וללמוד כן מסדום.

איך הכוונה לכי"ש את אף אחד, אבל מוכרחים לעשות רב, ואעשה בזה כל שביכולתי (כאן הצביע אד"ש על משהו בצד - מולו) והוסיף - הנה כאן עומד אברך, עשית לעצמך רב? נו... ועוד יותר - אשאל מה שמך? וההוא שואל את עצמו מה רוצים ממני, אחרים גם לא עשו, (וכאן הצביע אד"ש על הזקים ואמר) הנה כאן יושב יהודי עם זקן לבן שהגני מכירו קרוב לארבעים שנה, וידוע לי שהוא עדיין לא עשה רב...

ובנוגע לרש"י על הפסוק "ולוט יושב בשער סדום", לכאורה מבאר רק את המילה "ישב", ומפני מה יש את כל ההמשך.

רשוב אמר אד"ש - לאף א' לא איכפת. אילו היית קצת חושב היית מביא ראייה לקושיה מפרשה הבאה "ועפרון יושב בתוך בני חת", וכותב רש"י "ועפרון ישב", ואינו מביא את ציון המ' שישב. למה זה לא מעניין את אף א' לשאול בצורה יותר טובה. ובפרט שגם רש"י כותב אותו היום מינוהו שוטר עליהם וכאן כותב שופט.

זוהר כדלקמן.

רמב"ם:

לחזור בתשובה, שכל הרביים התאמצו מאוד שיחזרו בתשובה, וכפי שרואים באגרות קודש של בעל יום ההולדת ח"ד.

חלוקת המשקה, כשכ"א מהלוקחים עירבב לו אד"ש מכוסו לבקבוק, ולאחר מכן מזג לו לחיים, והוא הכריז את המקום שאליו לקח את המשקה.

לאחר החלוקה נשאר בקבוק על השולחן, ואד"ש אמר - הרי יודעים שביום שני יש כינוס של צא"ח השנתי בארץ, מדוע לאף א' לא נכנס הרעיון בראש לבקש משקה עבורם, ולמרות שלקחו לפני 3 שבועות, הרי אינו דומה משהו מלפני ג' שבועות לדבר שמגיע במיוחד מעכשיו. ובזה "פנו אלי עורף", שפונים אלי בפנימיות, אבל באופן של עורף.

טוענים שאף א' לא שלח לו טלגרמה. דבר כזה לא הי' אצל ששת הרבים, ואילו משקה שכן הי', אף א' לא טורח לבקש. בכל אופן ניתן לא' הנוסעים שיכריזו ג"כ על המקום, ואם אינו יודע שיעזרו לו. (נתן לטובי' פלס "לחיים" כנ"ל מהבקבוק).

החל לשיר "והיריקותי לכם ברכה".

(לפני הרש"י - קודם כששרו סימן הרבה פעמים ביד).

בסיום הביאור ברמב"ם אמר - זה ההסבר לפענ"ד, ולא מצאתי הסבר יותר טוב, ולאידך אינני מוצא בזה חסרון.

אח"כ אמר בנוגע לא' ה"הערות" שכתבו אודות ענין הצמצום, שכתוב באיזשהו מאמר שלעת"ל הצמצום עצמו יאיר, וניסו להסביר זאת בהסבר שהחושך יהפך לאור, וע"ז אמר - א"א לתרץ קושיא א' בקושיא שניה, ואינני חייב להאמין לו שהוא הבין כי א"א להבין זאת, והוא ראי' - שגם אני אינני מבין.

כאן הגיע תורי לחטוף "מי שברך". כתבתי לכם שכתבתי הערה ואד"ש הסתכל בה הרבה זמן, ועכשיו קיבלתי ע"ז "מנה".

אד"ש הזכיר את הענין ואמר שתחילה ניסו לתרץ באופן כך וכך, ונדחה התירוץ, ואח"כ נפלו על המצאה - וחזר על הענין שכתבתי - ואמר שאינו יודע כלל מאיפה נפלו כאלו סברות. לא שיערתי שיהודי יכתוב כזה תירוץ, שלגמרי לא נכתב ע"י אף

א' מהמפרשים, ותקנה זו לא נתקנה ע"י ר' יהושע, ושלא בדרי דאונא, והגיע הזמן שתשב ותלמד.

בזה הסתיים הפארבריינגען.

וכאן התחלתי לאהוב את הרבי שליט"א חזק. אמנם "חטפתי", אבל לפחות אתחיל ללמוד בעז"ה (ולהעיר מדברי ר' מאיר בגמ' שע"ז שהי' אומר דברים שהופרכו לגמרי ע"י ר"ע ברבים, הגיע לדרגתו, כך שאבא לא צריך להצטער מדאי ע"כ).

בא' השיחות אמר ג"כ (שכחתי לכתוב זאת מקודם) שעברו 50 יום מאז ר"ה (וע"ז לא יבוא בטענות, מכיון שלא עורר ע"ז קודם) - אבל כמה שיעורים הוספת בתורה מאז... ושכ"א ישאל את חבירו כמה הוסיף בלימוד, ויראה מה שיענו, והלא ע"ז מנסים להרעיש כל הזמן, שבשנה זו צריך להוסיף בלימוד.

יום א', כ"א מר-חשון:

בבוקר חילק דולרים לצדקה כדרכו בחצי שנה האחרונה, ובירך "ברכה והצלחה".
א' העוברים אמר שבנו מאה"ק ביקש שיקח דולר עבורו ואד"ש נתן לו ואמר: "שיק עם זאל ער געבן דאס אין א קופסא של צדקה באה"ק" - תשלח לו שיתן זאת בקופסא של צדקה בארה"ק].
אחה"צ נסע לאוהל.

יום ב', כ"ב מר-חשון:

כשנכנס לקרה"ת איזה יהודי הושיט ידו ונתן לו אד"ש מטבע לצדקה. דפי החומש היו דבוקים וכשרצה לעיין בחומש הבחין בזאת, ונשאר ככה.
אחר קרה"ת - בקדיש - הי' ילד קט שאמר אמן בקול רם, אד"ש הסתכל אליו ואמר יחד איתו "א-מ-ן".

במנחה - לפני תחנון - התכופף והרים מטבע.

בערב נודע שנפטר חתנו של ר' יוסל ווינבערג (אתמול לאחר מעריב חיכה בגעה"ת ואמר לו אד"ש הייתי היום באוהל והתפללתי עליו ואמשיך להתפלל עליו גם הלאה).
ר' קלמן כהנא, יו"ר וועדת השמיטה סיפר אודות מה דיבר איתו אד"ש ביום חמישי האחרון.

סיפר שהשתבח בפני אד"ש אודות מה שהצליח לפעול בשמיטה, ואד"ש אמר לו - השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם. בעניני ארץ איזהו עשיר השמח בחלקו,

אבל צריך לדעת מתי להיות שמח בחלקו. בענייני קדושה צריך תמיד להוסיף ולהוסיף. עוד סיפר שכ"ק אמר לו שצריך להשפיע על הצעירים ככל שאפשר, אשפיע אני על מי שאוכל ואתם על מי שתוכלו, העיקר להשפיע על כמה שיותר יהודים, ומוכן שגם הם צריכים להשפיע על אלה שנפגשים איתם.

כשיצאו עם קרן השמיטה שלח להם אד"ש צ'ק על \$280 (10 פעמים כח, גיבורי כח עושי דברו, שהולך על שומרי שמיטה).

יום ג', כ"ג מר-חשוון

בבוקר אחר חלוקת צדקה אמרה לו ילדה "תהי' בריא", וענה "גם אתם" (בעברית) וענתה אמן.

לפני מנחה ובחלקו צדקה הושיט מאן דהו (אורח) ידו ונתן לו מטבע לתיטה לצדקה. הכט אמר שהיום הי' ברית לילדו (שהי' בידו) ואמר לו "מז"ט, תזכו לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט".

עזר לאיזה ילד להכניס את המטבע לצדקה.

יום ד', כ"ד מר-חשוון:

בבוקר בחלוקת צדקה, ילדה אמרה לו "תורה ציוה" והמשיך "לנו משה". למישהו שהושיט ידו נתן מטבע לצדקה.

יום ה', כ"ה מר-חשוון:

בבוקר בחלוקת הצדקה אמרה הנ"ל לאד"ש "תהי' בריא" וענה בחיוך "גם את תהיה בריא". כרגיל, נתן לה עוד מטבע לצדקה ואמר "תתן לצדקה". "תהי' בריא" (עוד פעם) ונכנס לקרה"ת עם חיוך רחב.

יום ו', כ"ו מר-חשוון:

אחה"צ - לאחר מבצעים - התנוסס שלט גדול על 770 - "ברוכים הבאים - כנס השלוחים - כאן צוה ה' את הברכה".

לשבת הגיעו הרבה שלוחים מארה"ב וקנדה (ומרחבי העולם).

בהדלק"נ טרם היכנסו לספרי' הסתובב כלפי הקהל וסימן חזק לשיר.

ליל שבק"פ חיי-שרה, כ"ז מר-חשון:

קבלת שבת בשמחה גדולה

שבק"פ חיי-שרה, כ"ז מר-חשון:

בהגיעו מהספרי' אמר לוואלדמן שידבר אודות רש"י של "ואבא היום אל העין", והלה התפלא ושאלו אד"ש "מ'האט שוין גערעדט וועגן דערופ?" [J - כבר דיברו אודות כך?] וענה שכן, ואמר לו אד"ש א"כ מדוע הכניסו זאת בהערות, ואעפ"כ רוצה לראות בפנים אולי יש משהו להוסיף (וכן ה' אח"כ שדיבר אודות זה), ואמר שא"כ ידובר "וועגן די רמזים" [J - אודות הרמזים] (צמידים וכו') שני לוחות הברית) ובקשר לרש"י "ועפרון ישב" (לפועל בסוף ההתוועדות הסתכל על השעון והי' רבע שעה לפני צאת השבת והתפללו מנחה כך שלא דיבר אודות שני רש"י).

שיחה א:

ההתוועדות קשורה עם שבת מברכים שאז יש את הוראת נשיא דורנו לעשות התוועדות חסידית, וכל שבת מברכים מברכת את כל הימים, ובפרט שבת מברכים ובפרט חודש כסלו, שאז נהי' את הענין של "אינן בטלים" - ע"י חנוכה, וזה פועל בכל הענינים עד לבנין השלישי, שלמרות שכבר נמצא בשלימות למעלה - אעפ"כ רוצה אדם בקב שלו וצ"ל מעשינו ועבודתינו.

שיחה ב:

כל הנ"ל הוא תמיד. נוסף ענין מיוחד בקביעות של כ"ז חשון, שאז אומרים "שיר המעלות" שצ"ל שמחה, ושמחה פורצת גדר, גם את גדרי השמחה. נוסף ענין מיוחד בשנה זו, שהיא סיום פר' קכ"ו והתחלת קכ"ז (אצל הרבי נ"ע), שהצד השוה שבשניהם הוא הגאולה, שיש שני סדרים: א) סדר הרגיל - בנין בית המקדש ואח"כ קיבוץ נדחי ישראל. ב) סדר שאינו רגיל שאז אפשר להתחיל עם קיבוץ נדחי ישראל.

למרות שבפועל יהי' קודם בנין המקדש, בכל אופן בנוגע לעבודה בפועל לפעמים צריך לצאת מהסדר, וכמו הסיפור אודות אדה"ז שכשראה אומות מתגרות (מסימני משיח) רצה שאומה מסוימת תנצח, שאז יהי' יותר טוב מצב בני"י ברוחניות, לא חיכה לשום דבר ותקע בשופר לפני קרה"ת ושחרית, וה"גוטע אידן" האחרים שרצו שהאומה האחרת תנצח שאז יהי' מצב בני"י יותר טוב בגשמיות אמרו שה"ליטוואק ניצחם", הרי בזמנים מיוחדים גלה דברו ע"י עבדיו הנביאים, ובמיוחד רבותינו ובמיוחד נשיא דורנו שהתעסק במיוחד בהנהגת הדור.

ויש הוראות מיוחדות, שלמרות שתורה על הרוב תדבר יש גם הוראות לזמנים מיוחדים, וכמו א' שישן בהתוועדות מכיון שאין לו מה לשמוע שהרי הכל כתוב.

הגוף מוכרח להיות בהתוועדות אבל נשמתו עולה למעלה ושואבת לה חיים, הוא יכול להקשיב ולהביא אסמכתא או קושיא, אבל בפועל אינו רוצה לשמוע מכיון שהכל כתוב, אז לפחות שיעשה את הב' ויתעסק עם חינוך במקום לטרטר את עצמו בחינם כ"כ הרבה!

שיחה ג:

הרבי שלח שלוחים לכל העולם כדי שכל א' יתעסק בעבודה מסוימת במקום מסויים, וזה פועל בכל העולם עד להבאת המשיח, ויציאת הקב"ה מהגלות ("ושב ה' אלוקיך את שבותך"), למרות שאינה ברצוננו, ולא ברצוננו נצא מהגלות, שזה מחזק את רגש הגלות (מכיון שהיא ע"י הקב"ה), אבל מ"מ צ"ל את "שבותך", עם העבודה שלך, ומתחילים את העבודה מפרטים וע"ז מגיעים לכלל.

בדיוק הפוך מעסקנים, שמכריזים שצריך להציל את כל העולם, בנוגע לפועל אבל צריכים מחנך פלוני, וכסף למוסד פלוני, וכל השאר אין מעניין אותם כלל.

והיום אין כלל עסקנים אמיתיים שבאמת אכפת להם מהמצב, מה שאכפת לו זה כסף וכבוד (אפי' כבוד כדי שילדיו ישמעו לו) אבל הכל ענינים פרטיים.

**למרות שהרבי
השווער נמצא בעולם
האמת, מ"מ הרי הוא
שואלו (ומזלייהו חזי)
- מה עשית במשך 35
שנה בקשר לחינוך?
ויודע שהרבי קרע
את לבבו ("גערייסט
די הארץ") בקשר
לחינוך**

בודאי לא יתכן שיהי' מצב שהוא רע לגמרי, ואמנם המצב איום ונורא אבל מוכרחים למצוא בו משהו טוב - שפעם היו עסקנים גם בחינוך ההפכי, היום אין א' שבאמת אכפת לו מאיזה חינוך שיהי', שאז הי' צריך "מלחמה", והייתה זו שאלה של "דרכיה דרכי נועם" וכו', אבל היום אין שום מלחמה ואפשר לכתחילה לעשות את הכל כמו שצריך מכיון שאין עסקנים. ומה שיש את ה"פאבליק סקול" הרי"ז גם מצד המדינה אבל לא מאכפתיות מסוימת.

ובתוך כדי אי האכפתיות מקבל הוא מכתב ממישהו מסוים שמכיון שהוא עסקן הרי צריך שאמנה אותו שיבוא בשמי ובשם חב"ד, כי מכיון שכל העולם אינו בסדר והחינוך הוא כ"כ גרוע הרי הוא רוצה שאמנה אותו, למרות שאף פעם לא התעסק בחינוך, ואיזה פנים יהי' לזה כשיבוא בחתימתי ויאמר שמיניתיו לחינוך על כל העולם.

בפרט שגם עכשיו לא אכפת לו משום דבר, והוכחה - בחודש תשרי היו כאן כ"כ

הרבה מכ"כ הרבה מקומות, מישהו דיבר איתם בקשר לחינוך? (לא רק חינוך הקרוב אלא גם לקורה בסביבתם).

אם כן, כיצד יכול הנך להיות מנהיג העולם בשעה שאינו מענין אותך כלל, ואפי' בד"א שלך ג"כ אין זה מענין אותך. הרי יש אלפי ילדים יהודיים בעולם שאינם מקבלים חינוך כלל, ועל כל ילד שלוקחים בכח לחינוך ההפכי יש 10 ילדים שאינם מקבלים חינוך כלל (איזה שיהי'). שלושת רבעי מהילדים בעולם ובברוקלין נ"י. אינם מקבלים חינוך, כולל ילדים פה בקראון הייטס. מה עשית עבורם? ורוצה הנך שאסכים שתבוא בשמי בכל העולם להיות אחראי על החינוך.

ומכיון שידוע שנשיא דורנו מרעיש בנוגע לחינוך, הרי הוא כותב שרוצה להיות אחראי ע"ז. 36 שנה עברו מתש"י, מה עשית מאז ועד היום בנוגע לחינוך? לא עושים מאומה, ואפי' לא חושבים מה אפשר לעשות בנוגע לחינוך.

למרות שהרבי השווער נמצא בעולם האמת, מ"מ הרי הוא שואלו (ומזלייהו חזי) - מה עשית במשך 35 שנה בקשר לחינוך? ויודע שהרבי קרע את לבבו ("גערייט די הארץ") בקשר לחינוך, ומ"מ לא עושים מאומה, אבל בכל אופן אכפת פון זיין בריאות (התכוין לעצמו), הרי חושבים די ובפועל לא עושים מאומה, ואינני יודע מה יוצא מכל זה חוץ מהעגמ"נ שיש לי.

ואחרי שעברו 35 שנה שלא עשה שום דבר, הרי הוא כותב מכתב, שמכיון שיש לו הצלחה בעניני עסקנות - שאמנה אותו.

בנוגע לענינים שלו הרי הוא מצליח, ואפי' כשצריך רופא מעבר לים אינו חוסך טרחה ודואג לעשות זאת, וכשאינו יודע את מס' הטלפון של הד"ר, אשתו מסדרת יותר טוב. אבל בנוגע לחינוך אינו עושה מאומה.

וכשאינו מקבל תשובה, הרי הוא נהי' ברוגז, וחושב שלא רוצים אותו, וכל העולם אינו צריך אותו.

הסתכלתי מה עשית במשך 36 שנה. לפני תש"י לא הסתכלתי כ"כ על הענינים, אבל מאז ועד היום הלא מרעישים כל הזמן בנוגע לחינוך, והסתכלתי מה עשית מאז ועד היום בענין זה, ולא מצאתי שום דבר.

ואח"כ עוד מתברר שעבור מה צריך את הסכמתי - שאח"כ יתן הכשר והכל יהי' בסדר, שכשחסידישער איד (שגם אני אומר שהוא חסידישער איד) יתן הכשר, הרי הבשר והחלב והמלח - הכל יהי' בסדר.

ואני אפי' לא שאלתי בקשר למה זה, אלא שאחרי ב' וג' ימים שמישהו טרטר לו, הכניס פתק שזה שייך להכשר.

הענין הוא פשוט לפעול ו"יתמו חטאים ולא חוטאים".

יש כאלו שמחפשים טענות על חב"ד. הענין של חב"ד הוא "יתמו חטאים ולא חוטאים", ולכן צריך לכבוש את כל העולם ע"י דרכי נועם ודרכי שלום, וכשהקצב מוכר בשר לא כשר, אסור לתת הכשר, אבל לא מתוך מלחמה בקצב כ"א שהדבר אינו כשר ו"יתמו חטאים ולא חוטאים".

השליחים צריכים לפרסם תורה, והיום מצוה לפרסם עושי מצוה, ולא כמו אותו א' שבמשך 36 שנה לא הכניס אצבעו במים קרים, אפי' פעם אחת לא ניסה לעשות מאמץ של הכנסת האצבע במים קרים.

השליחים צריכים לעשות את הכל, ושליח עושה שליח שיהי' הפצת התורה, שזהו כל התפקיד של תו"ת, להעמיד נרות להאיר, שיהי' עסקנים שבאמת איכפת להם ושהם יחנכו דור שיהיו עסקנים באמת.

מאמר כעין שיחה - קצר - "יפה שיחתן של עבדי אבות"

רמב"ם:

פרך את כל מה שניסו להשיב על מה שדיבר בשבת העברה (הי' נראה שכואב לו אודות אופן הכתיבה ושהיה יותר שקועים בענין), כ-4-5 תירוצים שניסו לכתוב על דברו.

רמב"ם הונאת דברים גרוע יותר מהונאת ממון.

רש"י: בד"ה של המאמר.

זהר: צריך ללמוד את ההוראות.

חילק משקה, כשכ"א יכריז המקום וכו'.

המשיך ברש"י הנ"ל בקושיות.

באמצע השיחה הסתכל בשעון והי' רבע שעה לפני צאת השבת, ומיד סיים השיחה באמצע הענין לפני התירוף.

מישהו ניגש לקבל את בקבוק המשקה ואח"כ התחיל "והריקותי".

טעם מהמזונות, גמר את היין שבכוס (שהי' מעורב במשקה מחלוקת הבקבוקים - שמערב מכוסו לבקבוק ולהיפך).

"ניעט ניעט" התחיל לשיר.

מנחה ומיד לאחמ"כ מעריב.

כסלו תשמ"ז

יום ד', ר"ח כסלו:

היה כאן פרופסור (ח"כ) שאקי שדיבר על מיהו יהודי. כאן שומעים שמועות מבהילות אודות המנוול פ. ונקוה שיתוקן החוק בקרוב! אכ"ר.

מעניינת התשובה של הרבי (שבטח כבר הגיעה ארצה) שגם בחורים צריכים לעשות לעצמם רב, יכול להיות גם א' שלא מהנהלה.

עוד תשובה מאוד מעניינת (ע"ז שהרבי עונה תשובות בלי לקרוא את המכתב) מודפסת בסוף "משיחת" שנמצא במשלוח - באידיש.

יום א', ה' כסלו:

אחה"צ אד"ש נסע לאוהל. בצאת האדון מהיכלו הק' בדרכו לאוהל כדרכו בק' חילק צדקה לילדים, כשהתכוון להיכנס לרכב הבחין בשני ילדים (נכדי ק.). העומדים על מדרגות העזרת נשים, הוציא מטבע מכיסו ו"שלח" אותו לעברם, אחריו מטבע שני עשה דרכו באויר כדי להגיע אליהם. אביהם שהבחין בדבר התקרב כדי לקחת את המטבעות, הבחין אד"ש שגם בידו תינוק וישא ידו אד"ש ושלח להם מטבע ג'...

כן. זוהי דרך החינוך שנותן מלכנו עד כמה צריך לדאוג שילדים יתנו צדקה.

כשחזר הי' פה איזה חבר כנסת שאיני זוכר שמו.

יום ד', ח' כסלו:

בשעת מנחה הגיע פרופסור (ח"כ) שאקי, ולאחר מנחה דיבר איתו אד"ש בפתח געה"ת.

- הדברים שנכתבים לקמן הם מפי השמועה -

דיבר איתו בעברית, ואמר לו שמה שהוא דיבר כאן (ב-770) בר"ח כסלו (הלה דיבר אודות מיהו יהודי) פעל בעליונים ובתחתונים.

ש: עתה בעקבות הבג"ץ נהרס יותר חוק מיהו יהודי, וצריך הרבה כוח כדי להמשיך.

אד"ש: שיהי' יתרון האור מתוך החושך, דוקא עי"ז יוכח כמה שהדבר גרוע. הגמ' בב"ב אומרת א' מא"י עדיף כשניים מחו"ל, וא' מחו"ל שמגיע לארץ עדיף כשנים מהארץ, במילא שיהי' כפליים לתושי'.

ש: הנני בטוח שאצליח לעשות הכל אם כ"ק האדמו"ר יתן לי את ברכתו.

אד"ש: ברכתי נתונה לך ושיהי' לך הרבה הצלחה בכל הענינים ותראה הרבה נחת מכל צאצאך.

ש: חן חן לך אדוני האדמו"ר.

יום ה', ט' כסלו:

אד"ש נסע היום לאוהל.

היום הגיע לכאן ר' יצחק קוגן מרוסי' ובירך שהחיינו בקול וכמובן שכ"ק אד"ש ענה אמן, כשבירך הגומל הסתכל עליו. אחרי קרה"ת היתה איתו התוועדות קצרה ב-770.

אחרי מעריב הי' ביחידות 10: 2 שעות. אד"ש דיבר איתו אודות יהודי רוסיה שאין צורך ללכת ברחובות מוסקבה ולהכריז שמשה רבינו ציוה לבנות מקוה, צריך לעשות בפועל, ובכלל אין לקשר מצוות לפוליטיקה (איני יודע אם הי' זה בהמשך או לא). את שאר הדברים שהצלחתי להוציא ממנו אודות היחידות תראו בכפ"ח של השבוע (הם כתבו מה שאמרתי להם שהצלחתי להוציא ממנו).

הבחורים שישנים ב"הדר התורה" דואגים להכל, אבוי אם לא יסודרו הדברים מיד. הי' חסר המון פלורסנטיים בזאל, לאחר כמה הפצרות שהזאל חשוך ועדיין לא נענו, הורידו את המנורות הקיימות... או אז מיד באותו הבוקר שנגלה הדבר, סודרו כל המאורות.

לא היה חימום ונכנסו 25 חברה לר' דוד רסקין, לפני שפתחו את הפה הלה נבהל, וביקש שישארו שני נציגים וכמובן ישתדל למלא בקשתם, וכך הוה, וכהנה רבות.

שבק"פ ויצא, י"א כסלו:

השבת הי' התוועדות. בשיחה הראשונה אד"ש אמר שמי שלא לוקח הוראות בפועל מההתוועדות הרי"ז ח"ו רק דמיון שהוא נמצא כאן אבל לא בפועל.

שיחה ב':

ללמוד חסידות בהרחבה, מבצעים, שניתנו כדי לצחצח את הכפתורים ואין עשירות במקום עניות לכן נתנו לו את האמצעים הנעלים ביותר.

מאמר כעין שיחה "ושבתי בשלום אל בית אבי" מיוסד על דברי אדהמ"צ.

3 שאלות ברש"י וא' נשארה בלי תירוץ - מדוע כשרש"י כותב "ויחבק (לבן את יעקב) וינשק לו" ב"וינשק לו" כותב גם את המילה "לו" משא"כ ב"ויחבק".

חזר לשאלה שנשארה מההתוועדות הקודמת ואמר בכאב רב שהתורה אומרת כל מי שיש לו חוש בלימוד אחרי 5 שנים בטוח שהוא מצליח, ואני מלמד כבר כמה פעמים 5, ועדיין לא מצליח ללמד כמו שצריך. והסיבה היחידה היא שחסר לי יר"ש (כך הוא אמר) דכל מי שיש בו יר"ש דבריו נשמעים (ומובן שהדבר לא נמצא בדפוס, והיה ביטויים מבהילים על עצמו).

ורוצה שיעיינו גם בתורה שלימה, ואחרי כ"כ הרבה פעמים שהוא מציין לחומש תורה שלמה, היו צריכים לפתוח ולעיין בפנים (זה ה' בנוגע לשאלה מדוע בחזור עם רבקה לא ה' קפיצת הדרך, ושם כתוב שבפועל כן ה').

כמו"כ בא בטענות מפני מה מחפשים רק קושיא ולא את התירוץ.

חנוכה תשמ"ח

יום ו', כ"ד כסלו:

אד"ש נכנס בבגדי משי למנחה, ומראה פניו נפלא בעת הדל"נ, ניכר מרחוק שהוא מפזם את השיר יחד עם הקהל, וכשמגיעים לקטע של "וכל שמונת ימי חנוכה הנרות הללו קודש הם" מתחיל להסתכל על הנרות, ולפעמים פניו נראות לבנות לגמרי, גם בעיניים - מהנרות. וממשיך להגביה לכיוון התקרה ואח"כ הי' כמה פעמים שראו רק את הלבן שבעין. כשהראש מורם, וממשיך לפזם עם הקהל!

הפנים בזמן כזה נראות (לי בכל אופן) כא' שלגמרי אינו נמצא כאן! (אינו רואה ומרגיש סביבו כלום!).

בסיום, ביום הראשון מזה כף, ובשאר הימים עודד בתנועות יד!

ליל שבק"פ וישב, כ"ה כסלו:

היתה שמחה עצומה, שרו לכה דודי בניגון "בך ה'", והסתובב כמה פעמים לילדים לסמן להם שישירו יותר חזק!

יום א', כ"ו כסלו:

בחלוקת הדולרים, ר' זושא ריבקיין אמר לכ"ק אד"ש מה אענה לאנשי כפ"ח מדוע משיח לא הגיע עדיין? והרבי שליט"א ענה לו שיאמר להם שיאמרו תהלים שיגיע חצי שעה יותר מוקדם! ושוב אמר ר' זושא לרבי הרי הרבי המשיח... ואד"ש חייך!
אד"ש נסע לאוהל.

יום ב', כ"ז כסלו:

אד"ש נסע לאוהל.

יום ג', כ"ח כסלו:

היום, היה כאן ב-770 כנס של ילדים. בסוף הכנס כבר היה חושך והרבי אמר שלפני שישירו את הניגונים בסוף יתפללו מעריב.

תמיד אחרי שהרבי מדבר לילדים יש משהו שמתרגם את מה שהרבי אמר לאנגלית, וככה הוא עשה גם היום, לפני שהוא גמר הביאו לרבי ספל ומגבת והוא נטל ידיים למעריב, והתכוון להתחיל להתפלל כשהוא יגמור לומר את הדברים באנגלית. כשהוא גמר הרבי הסתובב לכיוון הקיר ורצה ללכת למקום שלו ששם הוא מתפלל, פתאום הרב יעקב הכט אמר רק רגע! יש לי עוד משהו.

הילדים פה באמריקה כתבו פ"נ לרבי שהם מבקשים את משיח, והוא אמר - אני לא רבי אז אני לא יכול לעשות את זה, אבל הוא בשביל זה הוא רבי, אז שיבקש מה' שישלח את משיח.

כשהוא התחיל לומר את זה, הרבי הסתובב חזרה ונהי' מאוד רציני (כמו בראש השנה) אפילו שכל הזמן הרבי הי' שמח, כששרו הי' שמח כמו בשמחת תורה, וכאן הרבי נהי' רציני (קשה לתאר בכתב את שינוי הפנים של הרבי ברגע אחד, ברגע שהוא הודיע שיש פ"נ).

הרבי נעמד ישר (במקום להשען) וסידר את הגארטל, וניגשו 3 ילדים (שהגרילו לגשת למסור את זה לרבי) עם דפים בידיים, ו-2 ילדות עם דפים בידיים, נהי' שקט, עשו להם דרך.

כולם הסתכלו שהם ניגשו לתת את הפ"נ לרבי, הי' להם גם שקית אדומה מקטיפה בידיים, בתוכה הי' הכסף שהילדים נתנו לצדקה בשביל הפ"נ. הי' שקית לילדים ושקית לילדות. (הילדים עלו למסור את הפ"נ, נפלה עליהם חרדה, והם החלו ליסוג לאחוריהם, והיה נראה שהרבי מתאמץ לחייך כדי שהם יוכלו לגשת), באמצע הדרך הרבי כבר חייך, אבל זה לא הי' חיוך כמו תמיד, הי' נראה יותר כמו ר"ה.

אחרי מעריב והשירה ניגשו המדריכים והמדריכות לרבי לקבל מטבעות לתת לצדקה, המדריכה האחרונה הייתה לה תינוקת בידיים, והיא הושיטה את היד של עצמה לקבל, והרבי אמר טוב שהיא (התינוקת) תיתן את זה, ונתן שתי חבילות של 10 סנט ביד של התינוקת!

עבר איזה יהודי בלי זקן מהארץ והמזכיר אמר לכ"ק אדמו"ר שליט"א שהלה אינו טנקיסט, ובמקום לתת לו חבילות של "דיימס" לחלוקה, הכניס הרבי שליט"א ידו לכיס הסירטוק ונתן לו חופן מטבעות של "ניקלס". הלה הבחין ואמר - זה ניקלס, והרבי הכניס ידו לפנים שוב והוציא עוד חופן מטבעות מכיסו ואמר לו שימיר לצדקה כשיגיע ארצה!

יום ד', כ"ט כסלו:

אחרי מעריב, שלמה קונין התחיל לשיר בקול, והרבי שליט"א נשאר על מקומו, ומיד התחילו קפיצות מקצה האולם ועד קצהו, אני לשמחתי עמדתי ממש במקום קרוב כך שלא היתה לי בעיה.

תוכן דבריו הי' שכ"א צריך לבקש דמי חנוכה, וכן הילדים צריכים לבקש דמי חנוכה, שחדרם יהי' בית חב"ד, וכן האשה צריכה לבקש מבעלה והבעל מהאשה... וכל יהודי צריך לבקש מהקב"ה דמי חנוכה.

בסוף סיים שצריך לבקש דמי חנוכה מהקב"ה בבני חיי ומזוני ובכולהו רויחי. בין הדברים גם אמר שצריך לעשות יותר פירסומי ניסא, ולצלם את החנוכיות ויצא מזה ספר. אחרי שהרבי שליט"א גמר הי' מישהו שנפצע באצבעו ר"ל.

טבת תשמ"ז

יום ה', אדר"ח טבת:

לאחר מעריב אד"ש הסתובב וגרונר קירב את המיקרופון, ואד"ש חייך וסימן לו שאין צורך, ואמר: "אנשטאט שטופן זיך הערן וואס מ'רעדט, בעסער ארום פארן שטורעמען וועגען די פירסומי ניסא!" [- במקום להידחף לשמוע מה שמדברים, טוב יותר לילך ו"להרעיש" אודות פירסומי ניסא] ובוזה סיים דבריו (להעיר שביהכנ"ס היה כמעט ריק, וגם המעט שנשארו למנין הרבי רצה שייצאו להתעסק בהפצת פרסומי ניסא).

יום ו', בדר"ח טבת:

לאחר הדל"ג חנוכה התחיל לנגן "על ניסך".

ביציאתו לספרי' (בעש"ק) ניגש אליו ר' שלמה קונין ואמר: לא הי' אף שנה שהרבי שליט"א האיר כ"כ את העולם כמו שנה זו, במילא יהי' דידן נצח במשפט על הספרים, החנוכיות בקליפורניה, משיח נאו וכו'. אד"ש ענה אמן, ומכיון שערב-שבת ואין זמן, במילא שהכל יהי' מיד.

שבק"פ מקץ, ב' טבת:

בבוקר בשעה 15: 8 ישבתי בזאל הק' ושמתי לב שאני בלי סוודר (בתוך הבנין עובד חימום, ובחוץ הלכתי עם מעיל), וחשבתי ששכחתי במקוה (אח"כ התברר שזה הי' בחדר), בכל אופן, יצאתי במהירות דרך הדלת של 770 והנה... כ"ק אדמו"ר רבינו שליט"א צועד לאט על הלבן שעטה בשעה זו את המדרגות (שלג) מהספרי' לכיוון 770 (זה הי' לפני העלי' על המדרגות שמול "770"), בד"כ הוא מגיע בסביבות 9: 30, והפעם זה היתה הפתעה שלא ציפו לה.

הפאבריינגען היה מאוד שמח, וכמה פעמים אד"ש סימן בידו קדשו להגביר השירה.

מוצש"ק סעודה לכבוד "זאת חנוכה". הרב הכט סיפר כשאד"ש התוועד פעם ראשונה לאחר מה שאירע בשמח"ת היה זאת ב"זאת חנוכה", ואמר זאת לר' י. הכט, שיסתכל בהקדמה לזהר, וידוע מה שכתוב שם אודות ר' חייא.

בשבת לקח מאיר הארליג עבור סעודה זו.

הזמינו מס' נואמים לדרוש בקרב הקהל על דא ועל הא.

היה כאן שליח רב בגרמניה ("יקע" מושלם). אחריו הזמינו את ר' שד"ב וולפא לדבר, כשלקח את המקרופון אמר מיד, בעצם מי אני שאדבר כאן ב-770, אבל לא היתה לי ברירה, הודיעו לי חד משמעית שאם לא אדבר אהי' ברשימה השחורה, והי' יציל מזה שיש כאן ב-770 רשימה שחורה, אבל אבוי שאמרו לו אם לא תדבר ביחד עם פלוני ואלמוני וכו', ויה"ר שמכאן ולהבא לא יהיה יותר צורך בזה!

**יצאתי במהירות
דרך הדלת של 770
והנה... כ"ק אדמו"ר
רבינו שליט"א
צועד לאט על הלבן
שעטה בשעה זו
את המדרגות (שלג)
מהספרי' לכיוון 770**

עוד דבר מצער ביותר, הגעתי מאה"ק לכאן, ואומר לי משהו - פעם הי' מה לשמוע בהתוועדיות של הרבי שליט"א אבל היום הוא מדבר כל הזמן על מבצעים... ור' ש.ד.ב.

הנ"ל אמר יה"ר שיעזבו את כל השטריות, ויעשו את רצון כ"ק אד"ש בלי חכמות ואז משיח יוכל לבוא מיד.

כשגמר, חזר המנחה למקומו, ואמר שמבקש את סליחתו של וולפא, אבל דברים אלו הוא לא שמע ב-770 כ"א בעמדו בתור בבנק..

אחריו הוזמן ר' איצקה גאנזבורג, ידידנו (שכננו לשעבר) שניחן ב"ה בחוש הומור, עלה ופתח דרשתו - הי' לי כמה דברים לדבר, ושניים הרסו לי את התכנית, א' - הרבנים, שרוצה אני לדבר עליהם והם לא נמצאים כאן, וב' - הרבי שליט"א שיהי' בריא.

הרבנים - כ"א יודע שחייבים שיהיה רב שישמעו לו, כאן התחילו "מעשיות אהין מעשיות אהער", עד שבחרו 3 רבנים. א' לא מספיק, צריך רק שלושה, ישר בי"ד. וגם בזה יש טוענים 3 רבנים לא מספיק צריך מאה רבנים דוקא מא"ה, וכל זמן שלא היה מא"ה לא הסתדרו, ניסו לבחור באיזה רב אחר באמצע ופשוט לא הלך, אחרי הכל יש הטוענים שהם רוצים רבנים למדנים, שכבר יודעים ללמוד.

פעם היתה קהילה שבחרו רב למדן, כעבור זמן קצר באו אליו בטענות, בחרנו רב למדן, ז.א. שכבר יודע ללמוד, ואילו זה בא ולומד כל הזמן, זו בעיה... ואותו דבר

אצל הרבנים כאן הם פשוט כל הזמן לומדים...

הרבי שליט"א - התכוונתי לדבר שצריך לתבוע את משיח, והיום הרבי דיבר ע"ז.

יום א', י' טבת:

לאחר הפסק של שבוע בימי דידן נצח הללו (היה פשוט שבוע שלם שכל הלילה התוועדות ורקדו ושמחו, והרבה יש להאריך) - אין לי כח עתה להמשיך לכתוב...

יום ד', כ' טבת:

בצאת כ"ק אד"ש לאוהל חיכה חתן חסיד גור ליד היציאה, וביקש מהמזכיר גרונר שיאמר לרבי שהוא חתן. אד"ש בצאתו למכונת הגביה עיניו הק' ואמר לו: "פאר געזונטער הייט" [- סע לשלום].

החתן עמד המום. אח"כ סיפר שיש לו ויכוח עם ה"שווער" שלו היכן לגור, האם כאן בני. או באה"ק. הוא רוצה לגור בארץ, וקיבל דברים אלו כתשובה.

לא' מאנ"ש שהכניס פתק לרבי ושאל כמה עצות ובסיומן כתב "בעונותי הרבים לא זכיתי עד עכשיו לתשובה", ענה אד"ש: כבר עניתיו בשבת, בהתוועדות פנים אל פנים, והייתי בטוח ששמע, ואם לא שמע, ישמע מהשומעים!

בנוגע לקטע האחרון הקיף בעיגול את המילים "בעונותי הרבים" וכתב: "אינם במציאות".

יום ו', כ"ב טבת:

בבוקר בשעה 10:30 הגיעה הודעה שהגישו ערעור על המשפט ויהי' דיון היום! אד"ש אמר מיד שהוא נוסע לאוהל.

מכיון שביום קודם ירד שלג כבד, נסעו מיד לפנות את הדרך ליד המקוה. אבל לא שמרו על מקום, ולפני בוא רבינו נעצר שם איזה שחור. בבוא אד"ש הדרך שפונתה היתה חסומה, ואילו השלג נערם - ממה שפינו - בשני הצדדים.

אד"ש נכנס עם רגל אחת עד הברך קרח, ואח"כ ברגל שני' עד הברך בקרח, שם שתי ידיו לאחור וקפץ מעל הערימה אל השביל.

חזר מהאוהל כרבע שעה קודם הדל"נ, ויצא מרכבו כשהוא עם משקפיו. נכנס ל-770 ושלח לקרוא לר' י.ק. - כנראה לברר מה הי' במשפט (נסע ביום זה עם ר' ב. קליין), והלה הגיע בריצה.

שבז"פ שמות, כ"ג טבת:

בשיחה הראשונה נעמד אד"ש אודות שמו של אדה"ז שיש לו שני שמות, א' בלה"ק וא' באידיש (וכן אצל נשיא דורנו) ולמד מהשם הראשון "שני אור" שצריך ללמוד נגלה וחסידות, ולעשות מזה דבר א' (כמו שהשם הוא א').

בין הדברים דיבר אודות זה שיש כאלה שמגיעים כך שיהי' קידוש השם בעיני' הנכדים ואילו הם עצמם אינם נמצאים כאן! וצריך להיות "אודנין דשמעין" כדי שיוכלו מרצון להמשיך לתת...

שיחה שני' הייתה אודות השם זלמן, אותיות לזמן. הדגיש את גודל הענין דקב"ע, וכמו"כ בענין ד"מודה אני" שמוכן שצריך שיהי' לא רק "מצוות אנשים מלומדה". אצל חסידים אין שום ענין של ממילא ח"ו, חייב להיות עבודה!

בין הדברים אמר ג"כ שחייבים לחנך ילדים גם בדעות, לא רק לתת צדקה ולומר ברכה, אלא גם לחנך אותו שהקב"ה לא נמצא רק ברקיע השביעי כ"א בחדרו.

מאמר ד"ה "הבאים ישרש יעקב".

רש"י נפלא על החמור של משיח!

משקה.

לאחר חלוקת המשקה אמר - מכיון שיש כינוס צאצאי אדה"ז, ואותי לא הזמינו ואינני מתכוון להגיע, אבל הנני רוצה להשתתף בגשמיות, אתן משקה מדילי...

בין מקבלי המשקה הי' חבר מועצת העיר יבנה, שהבטיח שיעשה ככל יכולתי בשביל חב"ד בעיר, ואד"ש אמר לו שאפשר להוסיף חבית שלימה ועוד יותר.

אחרי זהו סיפור מהרבי הרש"ב, שכאשר הי' ילד שיחק עם אחיו הרז"א ברבי וחסיד, שניהם לבשו גרטל, הרז"א שיחק כרבי והרש"ב כחסיד שנכנס ליחידות לבקש ברכה, אבל מכיון שצריכים לשאול ג"כ איזה שאלה בחסידות, אז שאל מה זה יהודי? וענהו הרז"א - יהודי זה אש. ושאל הרבי הרש"ב אם כן, מדוע כשנוגעים בך איני נשרף? וענה לו הרז"א, כי גם אתה אש, ואש לא שורפת אש!

בליל שבת, כשאד"ש יצא לספרי' החל לרדת שלג עז, ושתי דקות אח"כ הופסק!

יום א', כ"ד טבת:

נסע לאוהל.

יום ב', כ"ה טבת:

באמרו תהלים אמר פר' פ"ה פ"ו פ"ז (האחרון זה חידוש).

יום ה', כ"ח טבת:

בקריאת התורה הסתכל על מישהו שעלה, ואח"כ עשה ליד אד"ש "מי שבירך", ואד"ש לפני חזרתו למקומו אמר לו רפו"ש, והלה ענה - הניתוח (של אשתו) היום! ואמר לו אד"ש "שיהי' בשעטומ"צ, רפואה קרובה".
נסע לאוהל.

שבק"פ משפטים, ער"ח אדר:

[כ"ק אד"ש דיבר ותיקן פרט משמעוטי אודות הסיפור שסיפר ר' ש.ג. ובסוף הוסיף] שהוא מבקש מחילה וסליחה וכפרה - כשאמר מילים אלו הרים שתי ידי קדשו למעלה - ונענה מחילה וכו'... ע"ז שתיקן את המספר, אבל כדי לא להטיל ספק בכל הסיפור לכן עשה זאת.. ובודאי הלה ימחול (וסיים הרבי): "ואמר כל העם אמן". ומובן ה"אמן" וה'עוצמה' שנענה מיד.
דיבר הרבה על צדקה

יום א', אדר"ח אדר:

כשחילק דולרים שאל את ר' משה וובר מירושלים האם יש לאשתו קופת צדקה, והוסיף "האט איר דאך געהרט ווי איך האב אויסגערעדט די הארץ" - אתם שמעתם כיצד "שפכתי" את הלב על כך].
ביקש שיבואו הילדים עם קופות.
היו כמה חתנים שאד"ש נתן להם דולר עבור הכלה למסור לה לאחר החופה (מעניין, לא' הוסיף אד"ש שלא בזה מקדשים...).

יום ב', בדר"ח אדר:

באו מאות ילדים עם קופות בידיהם. לאחר קרה"ת נכנסו אד"ש לחדרו, וזמן קצר לאחמ"כ יצא לחלק לילדים כסף לצדקה. הרבי עמד שלש (כן !) שעות ונתן לילדים שעברו עם הקופות מטבעות, יצוין שביום א' אחה"צ ניקנו למעלה מ-1000 קופות, וד"ל.

יום ד', ג' אדר:

היום ב. עמדה לקבל צדקה עם ב. שלה, ואד"ש שאל האם יש לה קופה, ואח"כ הוסיף "זאל זיי קריגן היינט" [- שתרכוש היום] (נוסח אחר: "אויב היינט זי האט ניט, זאל זי האבן מארגן !" [- אם היום אין לה, אז שמחר יהי לה]).

ר"ח אדר תשמ"ז

ניסן תשמ"ז

שבק"פ ויקרא, ה' ניסן:

בעת חלוקת המשקה שאל אד"ש היכן זה שהכניס עבור הס"ת, ולקח הסופר זירקינד, והכריז שביום חמישי יהי כאן סיום ס"ת - בחדר שני, ושאל אד"ש היכן זה החדר שני, וענה הנ"ל שלא יודע, ואמר לו הרבי "זאג אין הויך אז דו וויסט ניט, וועט מען וויסן אז מ'דארף פרעגן"] - תגיד בקול שאינך יודע, (במילא) ידעו שצריך לשאול] וחיך הלה ואמר (באידיש) "חדר שני הוא למעלה - למי שלא יודע".

יום ה', י' ניסן:

סיום הס"ת הי' בשעה 9:00, בס"ת קראו באותו יום. לאחר קרה"ת אד"ש מחה כפיים חזק, תחילה הי' לאט, ברם אח"כ נהי' פניו הק' מאומצות ומחה כף בחוזק. כמו"כ הסתכל לכל הכיוונים שישירו, ראה באמצע איזה ילד וחיך אליו. בתחילה קרא לק. ואמר לו משהו, כנראה בנוגע למצות שנתן למשפחה זו - בגעה"ת - לאחר שמחת הכנסת הס"ת.

מיד אחרי קרה"ת החלו 38 טנקים לנסוע בתהלוכה רבתית, כשעל הראשון כתוב תש"י, השני תשי"א, תשי"ב וכן הלאה. ליד השנה תשמ"ז הי' גם "דידן נצח" וכן בכל שנה.

אד"ש נסע לאוהל.

לאחר תפילת ערבית בגעה"ת עמדו זקני אנ"ש וברכוהו. לאחר הברכה הייתה שיחה כרבע שעה ותוכנה: א) הזכיר להם ששכחו לומר "פסח כשר ושמח", ב) יתן לכ"א דולר לתיתו כדי שליהודים יהי יותר שובע לפסח, ג) הנשיא של שבט אשר עניינו תענוג.

אח"כ נעמד ב-10:08 עד 11:18 וחילק לכ"א דולר. בין העוברים, מסר מישהו לרבי את הלקו"ש כ"ה (2 חלקים) ונשאר ליד הרבי (אולי זה שנתן הי' זייאנג - שעושה הקדשות).

ביום זה י"ל האגרות קודש של הרבי שליט"א ח"א.

יום ו', י"א ניסן:

שוב נסע לאוהל.

שבק"פ צו, י"ב ניסן:

בחוף אמורה להיות הפגנה של כושים על התנהגות המשטרה איתם לאחרונה, אומרים שיהיו אלפיים כושים (בפועל היו פחות ממאתיים) וכח משטרה מתוגבר... ובנתיים בהתוועדות מדבר רבינו אודות למכה מצריים בככוריהם.

הם עשו תהלוכה, בעברם ברחוב פרעזידנט, בהגיעם לבית הנשיא נעצר הטריילר שנסע בראש והכריז ברמקול כאן גר המנהיג שלהם, אתמול היה לו יום הולדת (דרך אגב, הם מקבלים את הרבי כמנהיג הלבנים בעולם כולו), ושחורים אלו פרצו בשירה "שיהי' לך יום הולדת שמח"!

אחרי ההתוועדות כבר לא הי' זכר להמולה.

ההתוועדות הסתיימה מוקדם ואד"ש הודיע שמתכונן להמשיך במוצש"ק, אבל למרות שתמיד מתחילה ההתוועדות ב-9:30, תחל הפעם ב-10:00 כדי שיהיה זמן לאכול מלוה מלכה.

כמובן גם הרבי שליט"א עצמו נסע לביתו לאכול מלוה מלכה.

התוועדות אור ל"ג ניסן, יום הילולא דהצ"צ - שמחה, כשבמהלכה מודיע אד"ש שרוצה להקים יישוב חב"ד בירושלים, עם חברה שעולים מרוסי', ודבר זה בא בהמשך לכפר חב"ד שהצליח ביותר, כבר יש סכום כסף המספיק לתקופה חדשה (מעניין, שזה כבר שלוש שנים שאד"ש אוסף כסף ואמר אז שעוד יודיע עבור מה הכסף, מדברים שיש כסף מזומן 11 מליון דולר).

החל לשיר "והיא שעמדה".

יום א', י"ג ניסן:

נסע לאוהל, חזר טרם השקיעה, מנחה, ולפני דקת האפס יצא ל"מים שלנו". כולם שרו "אלי אתה", עודד בידו השירה, לקח כוס זכוכית גדולה, שטף מהברז (שמחובר לבאר סמוך) ג"פ, מילא ג"פ ושפך לכד זכוכית (פעם קודמת - בכ' ניסן, שטף את הכוס רק פעמיים).

שוב סימן להגברת השירה ונכנס לחדרו.

לזכות

החתן הרה"ת יהודה שי'
והכלה מרת מושקא מלכה תחי'
ליפש

לרגל נישואיהם בשעתומ"צ
יום שלישי, י"ב תמוז ה'תשפ"א
שיזכו לבנות בית בישראל, בנין עדי עד,
על יסודי התורה והמצוה,
כפי שהם מוארים במאור שבתורה,
זוהי תורת החסידות,
ולקבל פני משיח צדקנו - כ"ק אדמו"ר שליט"א
בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש
ולזכות הוריהם וזקניהם שיחיו

•

לזכות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
מהרה יגלה אכיו"ר

אזו שוד יה' הדנין
דנין עמי עפ
על יסופי התורה
והצורה
דחיים אלושרים קפ

חן חן על השתתפותכם בשמחתנו